Ազգ

Azg armenian daily

12 ՄԱՐՏ 1996 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 46 (1052)

Մ. Նախանգները ավիակիր է ուղարկում Տայվան

Տայվանի նախագահական ընտրությունների նախօրեին Չինաստանը նյարդերի պատերազմ է վարում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 11 ՄԱՐՏ, ՏԱՍ: Մ. Նահանգները հայտարարեց, թե ավիակիր ռազմանավ է ուղարկում դեպի Տայվան, որի 2 նախագահացիների մոտ վաղը Ռեֆերենդ... Չինաստան կսկսի իր հրթիռային ռազմափորձերը: Այդ ռազմափորձերը մաս են կազմում, ինչպես գրել ենք մեր ներկա համարի 5-րդ էջում, նյարդերի պատերազմին, որը Չինաստանն այս օրերին մղում է այս 21 միլիոն բնակչությամբ կղզու դեմ, որին Պեկինը համարում է իրենից անջատված նահանգ: Շաբաթ օրը Պեկինը հայտարարել էր, որ ռազմափորձերը տեղի են ունենալու իսկական ռազմամթերքով: Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերը, որը դատապարտել էր այդ քայլը, հավանաբար առաջիկա օրերին հանդիպի Չինաստանի իր պաշտոնակցի հետ:

ԵՐԵՒԱՆ

Պաստուխովը եւ Կազիմիրովը այսօր ժամանում են Երեւան

ԵՐԵՒԱՆ, 11 ՄԱՐՏ, ՓԱՍՏ: Մարտի 12-ին վերստին Երեւան է ժամանում Ռուսաստանի Դաշնության փոխարտգործնախարար Բորիս Պաստուխովը: Նրան կուղեկցի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ Վլադիմիր Կազիմիրովը: Ակնկալվում է, որ այս անգամ ՌԴ փոխարտգործնախարարը կայցելի նաեւ Լեռնային Ղարաբաղ:

Իսկ վաղը սպասվում է Միշել Կամդեսյուի այցը

Մարտի 13-ին Բաքու եւ Թբիլիսի կատարած այցերից հետո Միջազգային արժութային հիմնադրամի գործադիր տնօրեն Միշել Կամդեսյուն կժամանի Երեւան: Նախատեսվում են նրա հանդիպումները ՀՀ բարձրաստիճան ղեկավարության հետ:

Ինչպես հայտնի է, փետրվարի 14-ին Վաշինգտոնում, Միջազգային արժութային հիմնադրամը որոշել էր Հայաստանին հատկացնել 148 միլիոն դոլարի վարկ 1996-98 թվականների համար: Այդ վարկի 1996 թվականի առաջին մասնաբաժինը 25 միլիոն դոլար է, երկրորդ մասը՝ 24 միլիոն դոլար: Հունվարի 14-ին նախատեսվում է Միշել Կամդեսյուի ժամնոյի ասուլիսը:

Նախկին քաղաքապետը՝ ՀՀ նախագահի խորհրդական

ԵՐԵՒԱՆ, 11 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հրամանագրով Երեւանի նախկին քաղաքապետ Վահագն Խաչատրյանը նշանակվել է նախագահի խորհրդական:

Ինչպես Արմենպրեսին տեղեկացրեց նախագահի մամուլի քարտուղարի պաշտոնակատար Լեւոն Զուրաբյանը, փոխնախագահ Գագիկ Հարությունյանի Սահմանադրական դատարանի նախագահի պաշտոնում ընտրվելուց հետո, տնտեսական ոլորտին առնչվող որոշակի հարցերի համակարգումը մնացել էր բաց, եւ այդ ոլորտին առնչվող մի շարք պարտականություններ կդրվեն նոր խորհրդականի վրա:

Նշանակվեցին Լոռվա եւ Սյունիքի մարզպետների տեղակալներ

ՀՀ վարչապետի մարտի 11-ի որոշմամբ Անդրանիկ Շահնազարի Հարությունյանը նշանակվել է Լոռվա մարզպետի տեղակալ, իսկ Դավիթ Ղեւոնդի Մաթեւոսյանը Սյունիքի մարզպետի տեղակալ: Այս մասին տեղեկացրին ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից:

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը՝ Ֆրանսիայի դեսպան Ավստրիայում

Ֆրանսիայի նախարարների խորհրդի որոշմամբ ու հանրապետության նախագահի հրամանագրով տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը նշանակված է Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ավստրիայի Հանրապետությունում (նստավայրը՝ Վիեննա):

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը իր երկրի առաջին դեսպանն է Հայաստանում սկսած 1992 թ. մարտից եւ հանդիսանում է ՀՀ-ում հավատարմագրված օտարերկրյա դիվանագիտական կորպուսի ավագը (դոյենը):

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը ծնվել է Ֆրանսիայի հարավում գտնվող Մոնպելյե քաղաքում: Միջնակարգ կրթությունը ստացել է երկրի տարբեր քաղաքներում. 1946 թ. տեղափոխվել է Փարիզ: 1950-1952 թթ. ուսանել է Ֆրանսիայի մայրաքաղաքի երաժշտանոցում, 1952-1954 թթ. Փիլադելֆիայի (ԱՄՆ) համալսարանում ուսումնասիրել է քաղաքագիտություն, եղել է Յուլբրայթի կրթաթոշակառու:

1957 թվականին ուսանել է Մոսկվայի Լոմոնոսովի անվան պետական համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետում, 1958

թվականին՝ ասպիրանտուրայում... հրատարակված աշխատությունների հեղինակ՝ նվիրված ծովային իրավունքի խորհրդային տեսակետներին: 1959 թ. ստացել է քաղաքագիտության դոկտորի գիտական աստիճան: 1958-1966 թթ. եղել է Ֆրանսիայի արտաքին գործերի նախարարության իրավաբանական վարչության հրավիրյալ խորհրդատու, այնուհետեւ՝ ծանոթագրական պաշտոնյա:

Տես # էջ 2

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մտահոգութիւններ ԱՄՆ պետքարտուղարութեան զեկոյցին առիթով

Մեր թերթի մարտի 8-ի համարում քաղվածաբար եւ հակիրճ ասարացել էինք Մ. Նահանգների Պետքարտուղարության զեկույցը 1995 թ. Հայաստանում մարդու իրավունքների պաշտպանության վիճակի մասին, քաղելով այն «Ազատություն» ռադիոկայանի նախորդ գիշեր հաղորդումից: Հաջորդ օրն արդեն մեր տրամադրության տակ էր գտնվում զեկույցի անգլերեն ամբողջական բնագիրը 14 էջ, որի ուշադիր ընթերցումը մեզ բերում է մի եզրակացության այնտեղ բերված մեղադրանքներն այնքան են ծանրակշիռ, որ անհրաժեշտ է մեկնաբանորեն անդրադառնալ դրանց, ցույց տալ ճիշտն ու սխալը, չափազանցություններն ու բացթողումները: Առաջին անդրադարձն այսօր անում է ամերիկահայ մեր աշխատակիցը Ե. Ազատյանը, որ գլխավորապես անդրադառնում է հիշյալ փաստաթղթի պատրաստմանը ՀՅ Դաշնակցության մասնակցության հանգամանքին, նկատի ունենալով, որ զեկույցի կարեւոր մասը վերաբերում է այդ կազմակերպության պարզած տեսակետներին:

ԵՐՈՒԱՆԴ ԱԶԱՏԵԱՆ

Ամերիկեան կոնգրէսի յանձնարարութեամբ պետական քարտուղարութիւնը ամէն տարի կը հրատարակէ զեկոյց մը, ուր կը քննուին 194 երկիրներու մէջ մարդկային իրաւանց յարգանքներն ու անոնց խախտումները եւ ամերիկեան կառավարութիւնը իր տարեկան օժանդակութիւնը կը սահմանէ՝ հիմնուելով այդ արձանագրութիւններուն վրայ: Այս երեւոյթը կը հաստատէ այն իրողութիւնը, թէ որեւէ երկրի ներքին քաղաքականութիւնը իր սեփական գործը չէ միայն, այլ ան բաց է արտաքին քննարկման եւ համապատասխան տնօրինումներուն: Այս զեկոյցին անդրադարձը աւելի սերտօրէն առնչուած է մանաւանդ ներքին կեանքին այն երկիրներուն, որոնք մեծապէս կախեալ են Ամերիկայի բարեացակամութենէն: Հայաստան կը գտնուի այս վերջիններու շարքին, հետեւաբար պէտք է մտահոգութեամբ մօտենալ այն հաստատումներուն, որոնք տեղ կը գտնեն Մ. Նահանգներու արտգործնախարարութեան զեկոյցներուն մէջ:

Այս տարուան մարտի 6-ին հրատարակուած զեկոյցը ճիշդ է թէ կը պարունակէ դրական նշումներ, յատկապէս սեփականաշնորհման, կանանց եւ փոքրամասնութեանց իրաւունքներու բարօր ընթացքին մասին, սակայն խտացնելով կը ներկայացնէ այն խախտումները զորս 5 տարուան ռամկավարական փորձ ունեցող երկիր մը բոյլ տուած է 1995 տարուան ընթացքին:

Ամերիկացիք ունին ասացուածք մը, որ կոպիտ ձեւով դրուած կ՚ըսէ՝ «մուրացկանները ընտրութիւն չունին» (beggars cannot be choosers), սակայն քանի Ամերիկայի մէջ «մուրացկաններն» ալ կը վայելեն խօսելու ազատութեան իրաւունքը, ուրեմն յայտնենք, թէ զեկուցագրին մէջ երկու չափ-երկու կշիռի երեւոյթ մը կը պարզուի: Անդին Թուրքիան, այսօր բացայայտ պատերազմ յայտարարած է իր 20 միլիոն քիւրտ ազգաբնակչութեան դէմ, օր ցերեկով գործադրելով ցեղասպանութեան ահաւոր արարք մը, այնտեղ կարգ մը մեղմ քննադատութիւններու կողքին կ՚անտեսուի բուն ոճիրը, նոյնիսկ արդարացուելով իբրեւ «պայքար ահաբեկչութեան դէմ»: Թուրքիան նոյնիսկ կը խախտէ ամերիկեան օրէնները ու համաձայնագիրները՝ քիւրտ ազգաբնակչութեան դէմ գործադրելով ամերիկեան այն զէնքերը, որոնք տրուած են միմիայն ինքնապաշտպանութեան նպատակով: Սակայն, խաղամ ծայրայեղականներու իշխանութեան գլուխ անցնելու սպառնալիքն ու Թուրքիոյ ռազմագիտական թէական նշանակութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ ներողամիտ հայեացքի տակ կը թողուն անոր արիւնալի պատերազմը քիւրտերուն նկատմամբ եւ բացայայտ բռնաբարութիւնները մամուլի եւ խօսքի ազատութեան դէմ:

Տես # էջ 2

Ռաֆսանջանին չի պայքարի երրորդ անգամ նախագահ ընտրվելու համար

Իրանի նախագահը պաշտոնապես դատապարտեց ահաբեկչությունը

11 ՄԱՐՏ, ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանին երկուշաբթի օրն ասել էր, որ ինքը չի պայքարի երրորդ անգամ նախագահ ընտրվելու համար, եթե անգամ փոփոխության ենթարկվի սահմանադրությունը եւ նա ստանա երրորդ անգամ ընտրություններին մասնակցելու իրավունք: Ռաֆսանջանին, որի նախագահության ժամկետն ավարտվում է եկող տարի, մամլո ասուլիսի ժամանակ ասել է, որ իրեն պաշտոնում թողնելու նպատակով սահմանադրությունը փոփոխության ենթարկելու հանգամանքը չի բխում իր երկրի շահերից: Մինչ այդ նրա աջակից պաշտոնյաներ մի քանի անգամ ասել էին, որ հնարավոր է երկրի սահմանադրության փոփոխություն:

Միաժամանակ, Իրանի Իսլամական Հանրապետության նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանին այսօր առաջին անգամ պաշտոնապես հանդես է եկել ահաբեկչությունը դատապարտող հայտարարությամբ: Ձեռնամուխ լինելով իր խոսքը որեւէ առանձին պարագայի նկատմամբ, նա խիստ քաղաքայնորեն հայտարարեց, որ Իրանը մերժում է բոլոր տեսակի ահաբեկչությունները որպես հարցերի լուծման ձեւ: Սիոնիստական դիտորդները Ռաֆսանջանի հայտարարությունը նկատեցին իբրեւ անդրադարձ «Համաս» կազմակերպության վերջին ահաբեկչական արարքների առթիվ մի շարք երկրների կողմից Իրանին ուղղված մեղադրանքների:

Արտահերթ գագաթաժողով Եգիպտոսում

ԿԱՀԻՐԵ, 11 ՄԱՐՏ, ՏԱՍ: Նախագահ Քլինթոնն ու ուրիշ 30 երկրների ղեկավարներ պատրաստվում են չորեքշաբթի օրը Եգիպտոսի մայրաքաղաքում գումարել արտահերթ գագաթաժողով, իրենց աջակցությունը ցույց տալու համար Իսրայել-պաղեստինյան խաղաղության գործընթացին, որը ծանրագույն հարված էր ստացել անցյալ եւ նախանցյալ շաբաթ պաղեստինյան «Համաս» կազմակերպության կողմից իրականացված ահաբեկչական արարքների հետեւանքով:

Հարավսլավիա-Խորվաթիա բանակցություններ

11 ՄԱՐՏ, ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Ներկա Հարավսլավիայի արտգործնախարար Միլան Միլուտինովիչը երկուշաբթի օրը բանակցություններ է սկսել Խորվաթիայի իր պաշտոնակից Մատե Գրանիչի հետ: Զագրեբ կատարած նրա այցի նպատակն է վերականգնել կապերը 2 բեմանի պետությունների միջեւ: Բանակցությունների ընթացքում 6 հարց է քննարկվել, այդ թվում օդային, երկաթուղային եւ ավտոճանապարհային կապը 2 երկրների միջեւ վերահաստատելու նվիրված հարցեր: Հունվարի 10-ին նման մի այցով Բելգրադ էր մեկնել Խորվաթիայի արտգործնախարարը:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Ձերբակալում են «Համասի» անդամներին

11 ՄԱՐՏ, BBC, ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: «Համաս» կազմակերպության ռազմական թեւի 3 առաջնորդներ են ձերբակալվել, որոնց թվում նաեւ Աբդել Ֆաթահ Սաթարին, որը զբաղեցրած դիրքով ու կարեւորությամբ կազմակերպության երկրորդ մարդն է: Հաղորդագրության այն մասին, թե ռազմական կազմակերպության առաջնորդ Մոհամեդ Ալ Դեյֆը կլ է բռնված, չի հաստատվել: Ըստ պաղեստինցիների, եւ իսրայելցիները «Համասի» հարյուրավոր կողմնակիցներ են արդեն ձերբակալել: Պաղեստինի ոստիկանությունը ձերբակալել է «Համաս» մամուլային ղեկավարության շարժման քաղաքական առաջնորդներից Սալեհ Աբու Մուսամեհին: Մուսամեհը «Համասի» «Ալ Ռիզալահ» շաբաթաթերթի խմբագիրն է, որը մինչ այժմ գտնվում էր ուժաւոր մեջ: Իսրայելում վերջերս մահապարտների կողմից իրականացված ահաբեկչական մի քանի հարձակումներից հետո Պաղեստինի ազգային կազմակերպության ղեկավար Յասեր Արաֆաթը հրամայել էր ամենակել ձերբակալել «Համասի» ավելի քան 600 անդամների: Իսրայելի վարչապետ Շիմոն Պերեսը կիրակի օրը ոգջունել է Արաֆաթին մինչեւ չորեքշաբթի օրը Եգիպտոսում անցկացվելիք միջազգային գագաթաժողովը «Համասի» դեմ խոշոր քայլեր կատարելու համար:

digitised by A.R.A.R.@

հայ կյանք

Սկիզբը էջ 1

Միւս պարագան, զոր պէտք է նկատի ունենալ, Հ. Յ. Դաշնակցութեան եւ անոր մամուլին կասեցման ներումն է զեկուցագրին մէջ: Բնականաբար այդ ներումները յանկարծ երկինքէն չինկան այնտեղ, այլ անոնք արդիւնքն են որոշ աշխատանքի մը զոր Դաշնակցութիւնը Ամերիկայի մէջ կը տանի ամէն կոնգրէսմէնի, ծերակուտակային խորհուրդի (Armenian National Alliance) ճիգերով: Նկատի ունենալով, որ այդ օժանդակութիւնները առաւելապէս կը յենին այդ զեկոյցներու հաստատումներուն վրայ, ապա ինչ պիտի պատահի եթէ յանկարծ ամերիկեան կառավարութիւնը դադրեցնէ կամ նուազեցնէ իր օժանդակութիւնը շրջափակման ծանր երեւոյթին տակ տառապող Հայաստանի ժողովուրդին: Կազմաւորած ամէն ստորինում եւ նախաձեռնութիւն պէտք ունենայ իր ուղղակի անդրադարձը մեծ ղեսութեանց վերաբերումին վրայ:

բ) Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը պէտք է սահմանագիծ մը դնէ իր կուսակցական շահերուն եւ ազգային ընդհանուր շահերուն միջեւ եւ ի հարկին զոհէ իր կուսակցական շահը Հայաստանի ժողովուրդի շահին դիմաց:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Մտահոգութիւններ ԱՄՆ պետքարտուղարութեան զեկոյցին առիթով

նի ու պետական մարդու մօտ, առանց հաշուելու անոնց տխուր անդրադարձը Հայաստանի ժողովուրդին առօրեային ու կենցաղին վրայ: Յայտնի է, որ ամերիկեան կառավարութիւնը այդպիսով նախագահական ընտրապայքարի կանխավճար մը կը կատարէ Հայաստանի հաշւոյն:

Դաշնակցութիւնը կրնայ արդարացումներ գտնել բացասական դիրք մը որդեգրելու Հայաստանի ներկայ իշխանութեան դէմ, հիմնուելով այն արգելքներուն վրայ, որոնք դրուեցան հայրենիքի մէջ իր կառոյցներուն ու մամուլին վրայ: Սակայն սահման մը կայ, ուրկէ անդին կարելի չէ անցնիլ երբ նժարի վրայ կը դրուի Հայաստանի ժողովուրդին կատարելիք օժանդակութիւնը: Տակաւին վերջերս ամերիկեան կառավարութիւնը որոշեց 84 միլիոն դոլարի նպաստ մը կատարել Հայաստանին, առաւելապէս Հայկական Համագումարի (Armenian Assembly) եւ Հայ Ազգակերպութիւն մը իրաւունք չունի սահմանափակ եւ ժամանակաւոր շահերու ի խնդիր վտանգելու իր ժողովուրդին գերագոյն շահերը:

Հայաստան, թերեւս, ամէնէն աւելի ունի արդարացուցիչ դէպք յանցանաց, քան Թուրքիան, մանաւանդ երբ անոր գործունէութիւնը քննութեան առնուի նախկին խորհրդային երկիրներու ընդհանուր վիճակին ծիրէն ներս: Բնականաբար այդ չի նշանակեր, որ պէտք է աչք փակել ամէն մեղանչումի դիմաց, այլ պէտք է զայն քննել քաղաքական ընդհանուր շրջագիծի մը մէջ, ուրկէ կ'օգտուին կարգ մը այլ երկիրներ:

Այս մտահոգիչ երեւոյթներուն դիմաց հայութիւնը գործ ունի կատարելիք բազմաթիւ ճակատներու վրայ.

ա) Հայաստանի իշխանութիւնները, ստացած ըլլալով ազդանշանը պետքարտուղարութեան զեկուցագրին, վստահօրէն պիտի շարժին այն գիտակցութեամբ, թէ ներքին քաղաքականութեան մէջ կատարուած ամէն սխալ...

գ) Ամերիկահայութեան բոլոր հաստատութիւններուն վրայ կը ծանրանայ աւելի լուրջ պարտականութիւն մը՝ աւելի լայնօրէն լուսաբանելու Հայաստանի կացութիւնը Ամերիկայի պետական շրջանակներուն մօտ եւ թոյլ չտալու, որ մեր երկրին մէջ կատարուած խախտումները իրենց կշիռէն աւելի լուրջ անդրադարձ մը չունենան Հայաստանի նկատմամբ որդեգրուելիք քաղաքականութեան մէջ:

Ճիշդ է, թէ Հայաստանի անկախ Հանրապետութիւնը բախտը ունեցաւ հինգ տարուան կեանք մը ապրելու աւելի անդին անցնելով երկու տարուան հոգեբանական սահմանէն, որ առաջին անկախ հանրապետութեան վիճակուած էր, սակայն աշխարհի այս շրջանը լի է վտանգներով ու պայթուցիկ հաւանականութիւններով, եւ մեզի չէ տրուած տակաւին պերճանքը հանգիստ կերպով քաղաքականութիւն խաղալու մեր երկրի ճակատագրին հետ:

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը՝ Ֆրանսիայի դեսպան Ավստրիայում

Սկիզբը էջ 1

Միաժամանակ՝ 1960-1964 թ.թ. աշխատել է Փարիզի համալսարանի իրավաբանական ֆակուլտետի ասիստենտ: 1969 թ-ին ավարտել է Ֆրանսիայի կառավարման ազգային դպրոցը եւ անցել է աշխատանքի երկրի ԱԳՆ կադրերի վարչությունում, ուր պաշտոնավարել է մինչեւ 1972 թ.:

1972-1976 թ.թ.՝ Կանադայում Ֆրանսիայի դեսպանության երկրորդ խորհրդական, 1977-1982 թ.թ՝ Բելգիայում Ֆրանսիայի դեսպանության առաջին խորհրդական: 1982-1992 թ.թ.՝ 10 տարի անընդմեջ հանդիսացել է Ֆրանսիայի ԱԳՆ գլխավոր տեսչության տեսուչ: 1992 թվականից եղել է Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպանը Հայաստանում, մեծապես նպաստել մեր երկու պետությունների պաշտոնական հարաբերությունների կայացմանը, փոխշահավետ համագործակցության զարգացմանը քաղաքական, տնտեսական եւ մշակութային բնագավառներում:

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը ունի լիազոր դեսպանորդի դիվանագիտական կարգ, Ֆրանսիայի բարձրագույն պետական պարգեւի՝ Պատվո լեգեոնի շքանշանի ասպետ է, մեկ այլ հեղինակավոր պարգեւի՝ Վաստակի ազգային շքանշանի սպա: Մասնակցել է մի շարք միջազգային, այդ թվում՝ ՄԱԿ-ի, համաժողովների եւ հանդիպումների, խորհրդաժողովների՝ միջազգային իրավունքի հարցերով փաստաբանական գրասենյակների ու նավթահանող ընկերությունների համար: Բազմաթիվ իրավաբանական հոդվածների հեղինակ է:

Տիկին Ֆրանս դը Հարթինգը 7 երեխաների մայր է, ունի 9 թոռ: Տ. Մ.

Առեւտրատեսչությունը կսկսի գործել ապրիլից

Ինչպես հայտնեցին ՀՀ առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարարությունից, մշակվել եւ շահագրգիռ նախարարությունների՝ ՀՀ էկոնոմիկայի, ֆինանսների, առողջապահության, ներքին գործերի, համաձայնեցմանն է ուղարկվել նոր ստեղծվող Առեւտրատեսչության կանոնադրության նախագիծն ու կառուցվածքը: Նշված նախարարություններից համապատասխան առաջարկություններ եւ դիտողություններ ստանալուց հետո կանոնադրության նախագիծը կուղարկվի ՀՀ արդարադատության նախարարություն, ապա վերջնական տարբերակով կներկայացվի ՀՀ վարչապետի հաստատմանը: Ենթադրվում է, որ այն կհաստատվի ապրիլի սկզբին, այսինքն Առեւտրատեսչությունը կսկսի գործել ապրիլի վերջից: Այն վերահսկելու է ՀՀ տարածքում գործող «Ձեռնարկությունների եւ ձեռնարկատիրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված կազմակերպական-իրավական բոլոր տեսակի ձեռնարկությունների եւ անհատ ձեռներեցների կողմից իրականացվող առեւտրի եւ սպասարկումների գործունեությունը:

Մինչեւ Առեւտրատեսչության ստեղծումը ՀՀ առեւտրի եւ սպասարկումների նախարարության կողմից 1995 թ. սեպտեմբեր եւ դեկտեմբեր ամիսներին նախարարության կենտրոնական ապարատի եւ մարզային առեւտրական ձեռնարկությունների համապատասխան մասնագետների միջոցով հասարակական կազմակերպությունների մասնակցությամբ Երեւանի մանրածախ առեւտրի եւ մասսայական սննդի 962 օբյեկտներում ստուգվել է առեւտրի հիմնական կանոնների պահպանումը: Խախտումներ թույլ տված առեւտրական ձեռնարկությունների ղեկավարները եւ գույքի պատասխանատուները ենթարկվել են կարգապահական խիստ տույժերի: Ա. Գ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մյասնիկյան եւ Սպանդարյան շրջանների փոխարեն մեկը՝ Կենտրոնական

ՀՀ կառավարության եւ Երեւանի քաղաքապետարանի որոշմամբ, Երեւանի Մյասնիկյան եւ Սպանդարյան շրջանները միացել են՝ ընդգրկվելով մեկ՝ Կենտրոնական շրջանի մեջ: Երեւան քաղաքի շրջաններն այժմ 7-ն են՝ Կենտրոնական, Արաբկիր, Խորհրդային, Շահումյան, Մաշտոց, Շենգավիթ եւ Էրեբունի: Երեւանի քաղաքապետարանում կատարվող կառուցվածքային փոփոխություններից հետո վարչությունների փոխարեն ստեղծվել են համապատասխան բաժիններ: Նոր պայմաններում քաղաքապետարանում կկրճատվի 605 մարդ: ԱՅՍՕՐ-32

Ուղեվարձը կբարձրանա, եթե պետությունը չփոխհատուցի ծախսերը

Ապրիլի 1-ից նախատեսվող էլեկտրաէներգիայի վարձավճարի բարձրացումը (14 դրամ), ամենայն հավանականությամբ, կանդրադառնա նաեւ էլեկտրատրանսպորտի ուղեվարձի վրա: Եթե թանկացումից հետո էլեկտրատրանսպորտի ծախսերը չփոխհատուցվեն պետության կողմից, ապա ուղեվարձը կբարձրանա 20 տոկոսով, հայտնեցին ՀՀ տրանսպորտի եւ հաղորդակցության նախարարությունից: ԱՅՍՕՐ-32

540 օթեւան փախստականների ընտանիքների համար

«Ընթացիկ տարում, իսկ ավելի ճիշտ ապրիլ-հոկտեմբերին, փախստական 540 ընտանիքների համար «Օթեւան» ծրագրով կկառուցենք նոր առանձնատներ, ասաց Հայաստանի YMCA երիտասարդ մարդկանց քրիստոնեական ընկերակցության ազգային տնօրեն Աշոտ Քոչարյանը, որը ԱՄՆ-ի փախստականների հարցերով գերագույն հանձնակատարի երեւանյան գրասենյակի ֆինանսավորմամբ երկու տարի առաջ սկսված աշխատանքի շարունակությունն է»: Ինչպես արդեն հայտնել ենք, շահագործման է հանձնվել ավելի քան 1000 օթեւան: Տնօրենի ասելով, հնարավորություններ են ստեղծվում նախատեսվածից ավելի օթեւաններ կառուցելու համար: «Փոխվում է նաեւ աշխարհագրությունը. կկառուցենք Արտաշատում, Գյումրիում, Թալինում, Սիսիանում, Եղեգնաձորում, Սպիտակում եւ մի քանի նոր բնակավայրերում»: Պրն Քոչարյանն ասաց, որ նախորդ տարիներին տներ ստացած փախստականների համար նախատեսվում է իրականացնել զարգացման ծրագրեր. աջակցություն կցուցաբերվի տնամերձների վերականգման, տնկարկների, սերմերի, ինչպես նաեւ ընտանի կենդանիներ ձեռք բերելու համար: Աշխատատեղով մասամբ ապահովելու նպատակով կկազմակերպվեն փոքր արտադրություններ (դա կապված կլինի բնակիչների կարողությունների եւ ուժի հանգամանքների հաշվի առնելու հետ): Առանձին քաղաքներում (Վանաձոր) նախատեսվում է հաշմանդամների համար բացված արտադրամասերը զբաղվածության կենտրոնների վերածել՝ կրկնապատկելով աշխատողների թիվը:

Տնօրենն ավելացրեց, որ այժմ կապեր են ստեղծվում Վրաստանի համանման կազմակերպության հետ: «Նրանց անհրաժեշտ է մեր տեխնիկական օգնությունը, խորհուրդները, իսկ մենք կվերցնենք երիտասարդության շրջանում տարվող աշխատանքի նրանց փորձը»: Յ. Ա.

Ա. Մնջոյանը պնդում է, որ ինքը սպանություններ կատարելու դրդապատճառ չի ունեցել

«Դրո» գործով ամբաստանյալ Արմենակ Մնջոյանի համար երեկ այն «հարմար պահն էր», երբ որոշեց ոչ թե ցուցմունք տալ, այլ հանդես գալ 27 էջանոց հայտարարությամբ: Հայտարարության կեսից ավելին նվիրված էր Հայաստանի վերջին հինգ տարիների ներքաղաքական իրավիճակի վերլուծությանը եւ իշխանություն-կուսակցություններ փոխհարաբերություններին: Նախագահող Է. Մանուկյանն այն որակեց «քաղաքական դիտորդի տեսակետ»: Երկրորդ մասում խոսվում էր Ա. Մնջոյանին վերագրվող մեղադրանքների՝ «Քերոբ» եւ «Թոփ 1» սպանությունների մասին: Ամբաստանյալը հերքեց այդ սպանությունները իր կողմից կատարված լինելը, ասելով, թե այդ քայլին դիմելու դրդապատճառ չի ունեցել՝ Ա. Ներսիսյանին չճանաչելու պատճառով, իսկ Գ. Սահակյանի հետ որեւէ հարցով չի առնչվել: Այդ կապակցությամբ նա որոշակի համեմատություններ կատարեց քրեական գործում նյութերի հակասական լինելն ընդգծելու նպատակով: Բավականին երկար շարադրեց իր հատուկ դեսանտային ուսուցում ստանալու հանգամանքը, որն իրեն անվրեպ կրակելու շնորհ է պարգեւել, հետեւաբար, Գ. Սահակյանին սպանելու համար ինքը 18 փամփուշտ կրակելու անհրաժեշտություն չուներ: «Ես սիրողական մակարդակի գործ չէի կարող կատարել», ավելացրեց նա:

Ա. Մնջոյանը հերքեց նաեւ սպանությունները ՀՅԴ-ին վերագրելը: «Եթե Գ. Սահակյանի սպանության պատճառը գործակալ լինելն էր, ապա ՀՅԴ-ի գիտությամբ է եղել, հակառակ դեպքում՝ ՀՅԴ-ն սուրբ դրոշի տակ թաղում չէր կազմակերպի»: Ավելացրեց, թե գործում չկան այնպիսի փաստեր, որով ինքը որեւէ սպանություն կատարելու հրաման ստացած լիներ կամ «ո՞ւր են ծեր այն փաստաթղթերը, որով Արծրունին ինձ նման հանձնարարություն է տվել»: Իր ու ընկերների վրա գործադրված բռնությունները նկարագրելուց հետո նա անհիմաս համարեց հավատ ընծայել այդ ճանապարհով կորզված ցուցմունքներին եւ քրեական գործին կցված բոլոր փաստաթղթերը համարեց քննիչների կեղծարարության ար- [illegible] րը չեն պնդել ցուցմունք գրել որեւէ սպանության համար, այլ պատրաստում էին արտագրել մեքենագրված տեքստեր, որով «Դրոն» վերագրվում էր Դաշնակցությանը», հայտնեց նա: Հայտարարությունն ընթերցելուց հետո Ա. Մնջոյանը այն հանձնեց դատական կոլեգիային, հիշեցնելով, թե Գերագույն դատարանի հարցերին չի պատասխանելու, քանի դեռ այս իշխանություններն են: Ասվածից դուրս դրեց նախագահողին եւ պետական մեղադրողին, որոնց անձի հանդեպ մեծ համակրանք ցուցաբերեց:

Նախագահողը գտնում էր, որ եթե ամբաստանյալը հակված է ճշմարտությունը բացահայտելուն, պետք է պատասխանի հարցերին, իսկ Մնջոյանը դրանք անիմաստ էր համարում, ասելով, թե ամեն ինչ նախապես կանխորոշված է: Այնուամենայնիվ, ամբաստանյալը պատասխանեց նախագահողի մի քանի հարցերին, ասելով, որ ինքը զենքեր ունեցել է դեռեւս 86 թ.-ից, որոնք բոլորն էլ Արցախում են մնացել: Մեկ այլ «Մակարով» տիպի ատրճանակ իրեն տվել է Ղարաբաղի ինքնապաշտպանության հրամանատար Էրիկ Աբրահամյանը, որ զոհվել է 93 թ.: Նա հաստատեց Հ. Մարգարյանի այն միտքը, որ յուրաքանչյուր դաշնակցական պարտավոր է գրանցելու նաեւ իր անձնական զենքը, որին հետեւելով ինքը Մարգարյանի տեղակալ Վահե Հարությունյանի մոտ գրանցել է նշված 2287 համարի ատրճանակը: Նախագահողը հայտնեց, որ իր զենքի ուր լինելը հայտնելով, կօգնի պարզաբանելու նաեւ Հ. Մարգարյանի աշխատասենյակից առգրավված թղթի այն հղումը, ուր զենքի համարը ջնջումով է գրված, սակայն նա մերժեց: Նախագահողի մեկ այլ հարցին՝ ինչո՞վ եք բացատրում, որ գործում կան ձեր ձեռքով գրված զեկուցագրեր կապված «Թոփ 1»-ի եւ «Քերոբի» հետ, ինչպես հավանական «Դրոյի» մեջ մտնելու պայմանագիրն ստորագրելը, վերջինս դրանք համարեց քննիչների կողմից բռնությամբ կորզված, իսկ «Դրո» կառույցի մեջ մտնելու պայմանագիրն ստորագրել է նախաքննության ժամանակ, ետին ամսաթվով: Նախագահողը հիշեցրեց, թե Ա. Մնջոյանն այն եզակի անձերից է, որ նախաքննության ժամանակ նույնիսկ առերեսումների ընթացքում չի ընդունել ոչ մի մեղադրանք, բացի մեկ դեպքից, երբ հանձն է առել սպանությունները, սակայն բացատրություններ չի տվել, թողնելով դրանք դատարանին: Ա. Մնջոյանը հայտարարեց, որ լիովին հաստատում է միայն Հանրապետության դատախազությունում կատարված դեմ-ֆի կապակցությամբ տված նախանական ցուցմունքները: Դատախազի հարցին՝ ո՞ւմ երաշխավորությամբ է Մնջոյանը գնացել Արծրունու գրասենյակ եւ ինչո՞վ է զբաղվել այնտեղ, նա չպատասխանեց: Դատախազը հրաժարվեց այլ հարցեր տալուց:

Ա. Մնջոյանը մանրամասն նկարագրեց նաեւ Օդեսայում գտնվելու եւ ԱԱՆ-ի կողմից փետրվարի 2-ին «առեւանգվելու» պատմությունը, ասելով, թե նախապես իրեն գնդակահարելու որոշում են ունեցել, որը սակայն ձախողվել է իր կողմից ձեռնարկված ինքնապաշտպանական քայլերի հետեւանքով: Վերջում ավելացրեց, թե իր առնչիվ դեռեւս չի ամբողջացրել եւ առաջիկայում լրացումներ կկատարի:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47,
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Ոճը եւ ձեւաւորումը ՊԱՒԷԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային ծառայութիւն «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

«Ազգ»-5 տարի

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Պատշաճ շուքով նշվեց ազատ մամուլի գոյատևման 5 տարին

Շաբաթ օրը, մարտի 9-ին, Ազգային օպերայի ճեմասրահում հանդիսավոր ընդունելությամբ նշվեց «Ազգ» օրաթերթի 5-ամյակը: Ու թեև թերթի առաջին համարը լույս էր տեսել 1991 թ.-ի փետրվարի 16-ին, սակայն տարեդարձի նշումը հետաձգվեց մանց մոտ առկա «խավարամտությունն ու զավառամտությունը» հաղթահարելու հարցերով:

Այնուհետև հանդիսավարը ամբիոնի մոտ հրավիրեց Մայր աթոռի միաբաններից հոգեշնորհ Տ. Սետրաք վարդապետ Չուլճյանին՝ ընլով ռամկավարական երկրներում մամուլի դերի մասին, Ազատյանը հիշեցրեց ԴԴ նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի առաջին մամլո ասուլիսում արտասանած խոսքն այն մասին, թե «մենք էլ կարող ենք դառնալ քանապետեր ու կաշառակերներ, եթե մեր դիմաց չունենանք ազատ մամուլ», և ասաց. «Եթե քաղաքացին մեղն է «Ազգին» վերադարձումը անոր հիմնադիրներուն համար, քաղաքացին մեղն է նաև Հայաստանի պայմաններում համար, որ կարեցնենք ազատ մամուլ մը, ինչ որ փոքր իրագործում մը չէ այս աշխարհամասին մէջ, ուր ազատությունները դեռևս դիւրաբեկ են և պայմանական»: Սակայն, ավելացրեց նա, ազատ մամուլն էլ ունի իր պատասխանատվության բաժինը, ազգային պետական պատասխանատվությունը, և հիշեցրեց, որ երբ նախագահ Քենեդին որոշել էր Կուբայի ներխուժման օրն ու պահը, New York Times-ը նախօրոք տեղյակ էր դրանից, և կարող էր հրապարակել այն՝ խանի որ ազատ էր, սակայն

«Ազգի» գլխավոր հիմնադիր անդամ և թերթի մեծական հեղինակ Երվանդ Ազատյանի (ԱՄՆ) բացակայության պատճառով: Հրավիրյալ ներկաների թվում էին Հայաստանում հավատարմագրված Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի, Գերմանիայի, Հունաստանի, Չինաստանի, Եգիպտոսի դեսպանները, ԼՂՀ մշտական ներկայացուցիչը, Կանադայի դեսպանության ներկայացուցիչը, օտարերկրյա գործակալությունների, թերթերի, հեռուստատեսությունների [illegible] թղթակիցները, Արմենպրես, Նոյյան Տապան, Սնարք, Փաստ գործակալությունների ղեկավարներ, ՀՀ նախագահի, կառավարության, արտաքին գործերի, գիտության և կրթության նախարարությունների մամուլի ծառայությունների ղեկավարներ և աշխատակիցներ, Հայաստանի

ժուռնալիստների միության և երևանի մամուլի ակումբի նախագահները, հանրապետական թերթերի խմբագիրներ և լրագրողներ, ճանաչված մտավորականներ, արվեստի և մշակույթի հայտնի գործիչներ, հրատարակչական գործի ղեկավարներ, գործարարներ, ՀՌԱԿ և Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության վարչությունների անդամներ, հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների ղեկավարներ և ներկայացուցիչներ, Ազ պատգամավորներ: Գործադիր իշխանությունների ներկայացուցիչները փայլեցին իրենց բացակայությամբ:

Հանդիսավոր ընդունելությունը բացեց «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը: Ողջունելով հյուրերին՝ նա ներկայացրեց ընդունելության նպատակը՝ ոչ միայն նշել «Ազգի» հիմնադրման 5-րդ տարեդարձը, այլև՝ անկախ Հայաստանում ազատ մամուլի գոյատևման 5-ամյակը, մտածելու և մտահոգվելու ազատ մամուլի առաջ կանգնած տնտեսական և այլ կարգի դժվարություններով, -դեռևս ոպերցելու Ն.Ս.Օ.Ս.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն հայոց հայրապետի գնահատանքի գիրը, որը Նորին Սրբությունը շնորհել էր «Ազգի» 5-ամյակի առթիվ: (Այն ամբողջությամբ հրատարակվում է այս էջում):Ապա հրավիրեց ՌԱԿ Մ. Նահանգների և Կանադայի Մամլո դիվանի ատենապետ Երվանդ Ազատյանին: Վերջինս հիշեցրեց, որ 5 տարի առաջ, երբ հիմնադրվում էր թերթը, Մամլո դիվանը հաղորդագրություն էր հրապարակել «Ազգը» նուիրելով ազգին» վերնագրով: Եվ իրոք, այն ժամանակ դեռևս Հայաստանը նոր էր ազատվում սովետական ժողովուրդների պարտադիր եղբայրությունից և դառնում էր ազգ, որ պատրաստ էր եղբայրանալ համայն աշխարհի ազգերի հետ: «Մի՞թե մեր եղբայրները Հայաստանում չգիտեին ազատության և ազատ խոսքի ու մամուլի արժեքը», - հարց տվեց Ե. Ազատյանը ու պատասխանեց՝ «բնականաբար գիտեին»: Սակայն «Ազգը» եկավ արեւմտյան փորձառությունն ու տեխնիկական հնարավորությունները ներմուծելու Հայաստանում: Խոսեչարեց այդ, խանի որ այլ բան էր պահանջում պետականության շահը: Վերջում որն. Ազատյանը լավատեսություն հայտնեց Հայաստանի ապագայի նկատմամբ: «Հայաստանը մեծ ճանապարհ կտրեց: Ետդարձ չկա՛», հայտարարեց նա:

Այնուհետև ելույթ ունեցավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ և «Ազգ» օրաթերթի հիմնադիր խորհրդի անդամ Ռուբեն Միրզախանյանը, որ հիմնականում շեշտը դրեց Հայաստանում ժողովրդավարացման և ազատականացման գործընթացների և «Ազգ» թերթի միջև եղած կապի միջև: Օտարերկրյա բարձրաստիճան դիվանագետներից մեկը, ասաց նա, ուղեւորություններից վերադառնալիս առաջին հարցերից մեկը, որ տալիս էր օգնականներին, լինում էր՝ «Իսկ «Ազգը» լույս տեսնո՞ւմ է»: Եվ ամեն անգամ դրական պատասխան ստանալիս՝ գոհունակությամբ ասում էր. «Ուրեմն Հայաստանում ժողովրդավարությունը դեռևս լավ ընթացքի մեջ է»: Գնահատելով թերթի դերը, նա առանձին կարևորությամբ շեշտեց, որ «Ազգը» առաջին թերթն էր ամբողջ նախկին խորհրդային Միության տարածքում, որ սկսեց լույս տեսնել ամբողջովին համակարգչային դրությամբ, իսկ այժմ, հավատարիմ ազատական սկզբունքներին իր կառչածությանը, փորձում է թերթերի տարածման պետական մենաշնորհից ազատվել և ստեղծել իր տարածման ցանցը:

Խոսքի բաժնից հետո, Օպերայի կամերային նվագախմբի զվարթ և բրբոռուն երաժշտության հնչյունների ներքո, ավելի քան 300 ներկաները բոլորվեցին բարիքներով լի սեղանների շուրջ և մոտ 2 ժամ անցկացրեցին մտերմական զրույցի պահեր:

Դահլիճը զարդարվել էր տոնական ծաղիկներով և պաստառներով, որը նվերն էր «Բրաբիոն սերվիսի», «Ազգի» 5-րդ տարեդարձի առթիվ: Ա.

Խօսք հայրապետական գնահատանքի

Սրտի խոր գոհունակութեամբ ողջունում ենք «Ազգ» օրաթերթի լոյս ընծայման հնգամեակը: Մի հանգրուան՝ որ պերճախօս կերպով վկայում է այն իրողութեան մասին, որ «Ազգ» օրաթերթը լիովին արժեցրել է իր գոյութեան իմաստն ու դերը մեր հայրենիքի հասարակական կեանքում:

Բարձրօրէն գնահատում ենք նրա հետեւողական յառաջընթացը մեր ժողովրդի ընթերցող հասարակութեան մէջ: Նա դարձել է արդէն փնտռուած օրաթերթ, որը ոչ միայն պատկերացնում է հայ կեանքը Հայաստանում, այլեւ լայն արձագանք է տալիս արտասահմանեան հայկական կեանքին:

Նրա խմբագրական աշխատակազմը, գլխաւոր խմբագրի ղեկավարութեան տակ, բծախնդիր վերաբերմամբ է ցուցաբերում թէ՛ նրա բովանդակութեան որակային մակարդակին եւ թէ՛ ներկայացման ձեւի գրաւիչ, հետաքրքրական հանգամանքներին:

Մասնաւորապէս մեր հայրենիքի ներկայի տնտեսական դժուար պայմանների ներքոյ նրա կանոնաւոր հրատարակումը եւ օրից օր աճող տարածումը շօշափելի փաստն են այն հաւատքին եւ նուիրումին, որ նրա պատասխանատուները արտայայտում են հայրենասիրական գործի նախանձախնդրութեամբ:

Ջերմօրէն շնորհաւորում ենք ՀՌԱԿ Յոբելենական Յանձնախումբը, որը գեղեցիկ մտածումն է ունեցել արժանավայել կերպով նշելու «Ազգի» հնգամեայ բեղուն սպասաւորութիւնը մեր ժողովրդին, մեր վերանկախացեալ Հայրենիքի ազատութեան այս նոր ժամանակաշրջանում:

Աղօթում ենք առ Բարձրեալն Աստուած, որ նոր կորով եւ յաջողութեան կամք շնորհի բոլոր վաստակաւորներին, գլխաւոր խմբագրից սկսած մինչեւ պարզ ու համեստ աշխատանք կատարողներին:

Թող «Ազգը» մեր ազգի ոգեկան եւ ազգային ու հոգեւոր ինքնակերտումի շարունակական եւ յարաճուն ընթացքին ընծայի իր անմնացորդ բաժինը՝ բերելով մեր հայ մամուլին մնայուն հայրենակերտութեան այս վճռորոշ ժամանակներին:

Բարձրօրէն գնահատում ենք «Ազգի» ցուցաբերած սէրն ու յարգանքը հանդէպ Հայց. Առաքելական Եկեղեցին եւ նրա հոգեւոր կեդրոն եւ սրբազնասուրբ Ծննդավայր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, որ լոյսի եւ յոյսի աղբիւր է, հոգեւոր սնուցման [illegible] մեր համայն ժողովրդին ի ծագս աշխարհի:

Մնամք հայրական սիրով,
աղօթիւք եւ օրհնութեամբ
Աղօթարար
ԳԱՐԵԳԻՆ Ա
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

«Ազգը ծնաւ ազգին համար», ողջոյն հեռաւոր Լոս Անջելեսից

Պատուարժան խմբագրութիւն
«Ազգ» օրաթերթի
Երեւան, Հայաստան

Մեծ ուրախութեամբ կը շնորհաւորեմ ձեր թերթի 5-րդ տարեդարձը՝ մաղթելով որ ան բարգաւաճի ու հասնի հայ ժողովուրդի կարիքներուն:

Մօտէն հետեւելով «Ազգ»-ի պատմութեան եւ անոր կատարած դերին կարեւորութիւնը նկատի առնելով, կրնամ յստակօրէն յայտնել թէ՛ «Ազգ»-ը իր դերին գիտակից, բազմաբովանդակ հրատարակութիւն մըն է, որ բարձրացուց ու բարձր պահեց հայ գրագրութեան պատիւը ի հեճուկս բազմաթիւ դժուարութիւններու:

Բախտաւորութիւն է որ «Ազգ»-ը ծնաւ ազգին համար, ազգին հետ եւ կ'ընթանայ ազգին կողքին: Անկախ եւ ազատ հայրենիքի պատմութեան մէջ «Ազգ»-ը ունի իր ուրոյն տեղը ունենալ իբրեւ ռամկավար, լուրջ եւ ներկայանալի օրաթերթ մը, շնորհիւ իր վաստակաւոր խմբագիր-հիմնադիր Յակոբ Աւետիքեանի կատարած ջանքերուն: Ռամկավարական սկզբունքներու ջատագով «Ազգ»-ի նուիրեալ խմբագիրներուն եւ աշխատակիցներուն կը մաղթեմ կորով՝ շարունակելու համար իրենց ազգակերտումի ընդհանուր ճիգին բերած լուրջ ներդրումը:

- Ողջոյն հեռաւոր Լոս Անճելըսէն «Ազգ»-ին ծառայող մամուլի բոլոր աշխատակիցներուն: Մնացէք միշտ պատուանդանին վրայ իբրեւ արթուն պահակ մը ի պաշտպանումն մեր հայրենիքին, ժողովուրդին, ազատութիւններուն եւ սկզբունքներուն:

ՕՇԻՆ ՔԵՇԻՇԵԱՆ
Խմբագիր, Armenian Observer

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրատապ

ՕՐՎԱ ԹԵՄԱ

Կենցաղային երջանկության բանալին կամ երկժամյա հոսանքի արահետներից՝ շուրջօրյա էներգամատակարարման մայրուղի

Էներգամատակարարման հիմնախնդիրն այսօր բնակչությանը հուզող ամենացավոտ հարցերից է. դրա լուծումը կենցաղային «դրախտում» հայտնվելու ամենակարճ ճանապարհը, որ ըստ հանրապետության էներգետիկների, միանգամայն իրական է, անշուշտ բաժանորդների կողմից յուրաքանչյուր սպառված կիլովատի համար վճարելու պայմանով: Հասկանալի պատճառներով առայժմ գոյություն չունի հստակ միասնական համակարգ, որով իրականացվի շուրջօրյա էներգամատակարարումը (եթե ոչ բոլորին, ապա համենայն դեպս նրանց, ովքեր կարող են եւ պատրաստ են վճարել դրա դիմաց): Սակայն գործընթացն սկսված է եւ յուրովի է կազմակերպվում տարբեր էներգամատակարարման կազմակերպությունների կողմից: Դրանցից մեկի՝ քաղաքի կենտրոնը (նախկին Սպանդարյան եւ Մյասնիկյան շրջաններ) սպասարկող «Կենտրոն» էլեկտրացանցային տեղական ձեռնարկության տնօրեն Սամվել Գաբրիելյանին խնդրեցինք ներկայացնել այդ խնդրի լուծման ուղիները:

Ըստ պարոն Գաբրիելյանի, այսօր «Կենտրոն» ՊՉ-ն պատրաստ է իր բաժանորդների երկարացված կամ շուրջօրյա էլեկտրամատակարարմանը: Սակայն էներգասպառողներն իրենք պետք է ընդառաջ գնան այդ պատրաստակամությանը, այսինքն՝ վճարեն սպառած հոսանքի դիմաց: Դրա համար կա թե՛ համապատասխան անձնակազմ (ինժեներական, բանվորական շահագործող կազմին զուգահեռ այսօր գործում են վճարումները վերահսկող, հաշվառող, գանձումներն իրականացնող, հաշվիչներ տեղադրող եւ, հարկ եղած դեպքում, հոսանքալար գծեր անցկացնող խմբեր), թե՛ տեխնիկական բազա (հաշվիչներ, կաբելներ եւ այլն), թե՛, վճարելու դեպքում, գազի ներհոսքն ավելացնելու հնարավորություն: Առայժմ, ցանցի դեռ գոյություն չունի օրենքով նախատեսված մեխանիզմ (կառավարությունն աշխատում է այդ ուղղությամբ) կոնդոմինիումների կամ էներգամատակարար ՍՊԸ-ների միջոցով (որոնք շահույթ չհետապնդող էլեկտրաէներգիա վաճառող կազմակերպություններ են, որ իրավունք ունեն տնօրինելու իրացված էլեկտրաէներգիայի 7 տոկոսը), քաղաքի կենտրոնի շուրջօրյա էներգամատակարարումն իրականացվում է հետեւյալ ճանապարհով: Բնակիչների համաձայնությամբ ընտրվում են շենքի (մուտքի, շենքերի խմբի) մեկ կամ երկու լիազոր ներկայացուցիչներ, որոնք բնակիչների դիմումներով ներկայանում են տեխնիկական ծառայություն: Ծառայության աշխատակիցների միջոցով համապատասխան ենթակայաններում անմիջապես տեղադրվում է հատուկ հաշվիչ, որը ցույց է տալիս օբյեկտի (շենքի, մուտքի) սպառած էլեկտրաէներգիայի ընդհանուր քանակը: Կարեւոր խնդիր է շենքի կառավարելիության հարցը. որքանով բնակիչներն ազնիվ են իրար նկատմամբ եւ որքանով չեն փոխում իրենց անհատական հաշվիչների ցուցմունքները: Այդ խնդիրը տարբեր օբյեկտներում տարբեր կերպ է լուծվում: Փոխադարձ վստահության դեպքում յուրաքանչյուրը մուծում է իր սպառած էլեկտրաէներգիայի դիմաց, ինչպես նախատեսված է՝ բազմապատկելով հաշվիչի ցուցմունքը 12 դրամով: Հակառակ դեպքում բնակիչներն իրենց հաշվիչներն իջեցնում են առաջին հարկ եւ կողպում որեւէ առանձին կամ էներգաբաշխիչ վահանակի տարածքում, կամ էլ երկաթյա փակվող պահարանում, որն ըստ անհրաժեշտության տրամադրում է էլեկտրացանցը: Այսպիսով վերահսկելի է դառնում էլեկտրաէներգիայի սպառումն առանձին բաժանորդների կողմից:

Գլխամասային հաշվիչից դուրս անհրաժեշտ ծախսերը (անհատական հաշվիչների տեղադրում կամ տեղափոխություն, նոր գծերի անցկացում) հոգում են իրենք բնակիչները:

Գլխամասային կետերում հաշվիչների տեղադրումն արդեն զանգվածային բնույթ է կրում, եւ, պրն Գաբրիելյանի կարծիքով, մինչեւ ապրիլի 15-ը բոլոր նրանք, ովքեր պատրաստ են վճարել, կկարողանան օգտվել շուրջօրյա էլեկտրաէներգիայից: Այդ գործում ներգրավված են նույնիսկ ամերիկյան այնպիսի կազմակերպություններ, ինչպես USAID-ը, TACIS-ը եւ ավելի փոքր մասնավոր խմբեր, որ փորձարարական ներդրումներ են անում, փորձում մեխանիզմներ մշակել, պարզել չվճարումների իրական պատճառը (վճարունակությա՞ն պակա՞ս, տեխնիկական բազայի սղությա՞ն, թե՞ պարզապես անկառավարելիություն): Ըստ պրն Գաբրիելյանի, երբ լինի կարգապահություն, հարցերը հեշտությամբ կլուծվեն: Վճարունակությունն, անշուշտ, կարեւոր գործոն է, բայց «Կենտրոնի» ունեցած տվյալներով, այսօր էլեկտրաէներգիայի դիմաց վճարող բաժանորդների մեծ մասը (վճարումները վերջին տվյալներով 22 տոկոս են) հենց անվճարունակ համարվող խավերն են (մանկավարժներ, դասախոսներ, աշխատավարձով ապրող մարդիկ, 50 տոկոս զեղչից օգտվող թոշակառուներ եւ այլն), որ վճարում են «չեղածից», մինչդեռ վճարունակ քաղաքացիների նկատելի մասը նախընտրում է օգտվել ձախ լարանցումներից: Վերջիններիս դեմ պայքարելն, ինչպես ասաց պրն Գաբրիելյանը, նույնն է, թե փորձես սանձել հունից դուրս եկած գետը: Էներգետիկների հատուկ խմբեր ամեն օր անխնա ոչնչացնում են այդ գծերը, բայց հեքիաթի վիշապի գլուխների նման դրանք ավելի են շատանում: Ուստի նպատակահարմար է երեւույթը ճիշտ կառավարելի ուղու վրա դնելը: Բոլոր այսպես կոչված կենսապահովման կամ կոմերցիոն օբյեկտներում, որտեղից տարածվում են ձախ լարանցումների շղթաները, տեղադրվում են գլխամասային հաշվիչներ, որոնք ցույց են տալիս օբյեկտի սպառած էլեկտրաէներգիան: Երբ վերջինիս տնօրենը համաձայն է հոսանք «նվիրել» կամ վաճառել որեւէ մեկին, այդ արդեն իր գործն է: Էներգետիկների խնդիրն է այդ գծերը մտցնել հաշվիչի մեջ, ապահովել ճիշտ տեխնիկական ճանապարհ, անվտանգություն, գերբեռնվածության բացառում, կարճ ասած՝ օրինականացնել դրանք:

Քաղաքի էլեկտրացանցը, անշուշտ, նախատեսված չէր անհատական (շենքերի, մուտքերի, նույնիսկ տների) էլեկտրամատակարարման համար, եւ մի շարք դժվարություններ այս ճանապարհին հանդիպում են: Հնարավորության դեպքում օգտագործվում են գոյություն ունեցող ցանցի տեխնիկական հնարավորությունները, հակառակ դեպքում անցկացվում են նոր գծեր:

Ըստ պրն Գաբրիելյանի, վճարովի էլեկտրաէներգիան խնայողության լավագույն ձեւն է. վճարել այնքան, որքան ծախսել ես եւ ծախսել այնքան, որքան ի վիճակի ես վճարել: Հովհարային էներգամատակարարումը թե՛ ավելորդ անձնակազմ է պահանջում, թե՛ բերում անկառավարելի վթարային իրավիճակների եւ ավելորդ նյարդեր եւ միջոցներ խլում էներգետիկներից եւ բաժանորդներից: Պրն Գաբրիելյանի տվյալներով, էներգաստորաբաժանման ամենօրյա օպերատիվ հաշվառումը ցույց է տալիս, որ երկժամյա եւ 24-ժամյա էներգամատակարարման դեպքում ծախսված սպառված էլեկտրաէներգիայի տարբերությունը մեծ չէ: Համեմատության համար ասենք, որ դեկտեմբերի 26–28-ը, ինչպես նաեւ Ամանորից հետո ընկած ժամանակահատվածում (երկժամյա էներգամատակարարման պայմաններում) Երեւանում սպառվել էր գրեթե նույնքան էլեկտրաէներգիա, որքան ամանորյա տոներին (երբ բնակչությունն ստանում էր շուրջօրյա հոսանք) չհաշված նախատոնական եռօրեի բարձրակետը (դեկտեմբերի 31): (Այդ ցուցմունքը «ցնցող» չէ, երբ հաշվի առնենք, որ տնական էներգետիկ սովի պայմաններում բռնված մեր տանտիրուհիները «հեշտությամբ» տեղավորվում են 2 ժամում սովորական կյանքից անհավանականի եւ անհնարինի արագաշարժությամբ հոգալով կենցաղային մեծ ու փոքր դեպքերը): Սա լավագույն փաստարկն է հօգուտ շուրջօրյա էներգամատակարարման, որի մեկնակետը պետք է լինի վճարումներ հասկացվող նվազագույն էլեկտրաէներգիայի համար, անցում նվազագույնից միջինին, վճարումներ միջինի համար, հետո՝ շուրջօրյա էներգամատակարարում, հասկանալի է՝ վճարումների պայմանով:

Ավելացնենք միայն, որ գոյություն ունեցող աշխատավարձային սանդղակը, չնայած կառավարության միջին կամ բարձր օղակների լավատեսական գնահատականներին, այնուամենայնիվ, լավագույն հույսեր չի ներշնչում բնակչության վճարունակության նկատմամբ: Համենայն դեպս, հուսանք, որ առջեւում իսկապես շուրջօրյա էներգամատակարարման մայրուղին է...

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Թուրքիայի նոր կառավարությունը շարունակում է որդեգրված ուղին

ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ
ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
THE ARMENIAN CENTER FOR
NATIONAL AND
INTERNATIONAL STUDIES

1996 թ. մարտի 6-ին Թուրքիայում կազմավորվեց նոր կառավարություն՝ «Մայր Հայրենիք» կուսակցության առաջնորդ Մեսութ Յըլմազի գլխավորությամբ: Այս կառավարության առանձնահատկությունն այն է, որ ձեւավորվելով դաշնային սկզբունքով՝ այն փոխադարձական բնույթ է կրում:

Մեսութ Յըլմազը մարտի 6-ին հանրապետության նախագահ Սուլեյման Դեմիրելին ներկայացրեց կառավարության կազմը: Դրա հաստատումից հետո, մարտի 7-ին, վարչապետ Մեսութ Յըլմազը կառավարության ծրագրով հանդես եկավ Մեջլիսում: Մարտի 10-ին տեղի ունեցավ ծրագրի քննարկումը: Մինչ ծրագրին անդրադառնալը, հիշեցնենք կարգով նշենք, որ 1995 թ. դեկտեմբերի 24-ի ընտրությունների արդյունքում ձեւավորված Մեջլիսը 550 տեղանոց է: «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունը խորհրդարանում ներկայացնում են 135 պատգամավոր: Ինչ վերաբերում է «Մայր Հայրենիք» կուսակցությանը, այն ուներ պատգամավորական 133 տեղ, իսկ այժմ ներկայացված է 127 տեղով: Բանն այն է, որ մարտի 6-ին վեց պատգամավոր հեռացան կուսակցության խմբակցությունից: Նրանք «Մեծ միասնություն» կուսակցության այն պատգամավորներն էին, որոնք ընտրություններին մասնակցել էին «Մայր Հայրենիք» կուսակցության ցուցակներով: Թեեւ վերջիններս պաշտպանում են Յըլմազին, բայց դա չի ապահովում կառավարությանը վստահության համար անհրաժեշտ քվեների քանակը: Ուրեմն, Յըլմազը այլ աջակցության կարիք ունի, ինչն ըստ երեւույթին կապահովեն Բյուլենթ Էջեւիթի Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության պատգամավորները:

«Մայր Հայրենիք» եւ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունների պատգամավորների ընդհանուր թիվը 262 է: Թվում է՝ 550 տեղանոց Մեջլիսում կառավարությանն անհրաժեշտ է ստանալ 276 ձայն, սակայն վստահության քվեի հարցը ձայների հասարակ մեծամասնությամբ է որոշվում: Այս պայմաններում բավական է, որ Էջեւիթի Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության խմբակցության անդամները քվեարկության ժամանակ ձեռնպահ մնան, ինչը եւ պատրաստվում են անել: Այս մոտեցումը, ինչպես այդ մասին մարտի 10-ին Մեջլիսի ելույթում նշեց Էջեւիթը, պայմանավորված է Ձախ ժողովրդավարական կուսակցության՝ Յըլմազի կառավարության գործունեության պատասխանատվությունից ազատ լինելու ձգտմամբ: «Մեր կուսակցությունը, ասաց Էջեւիթը, պատրաստվում է աջակցել Յըլմազի կառավարությանը՝ Թուրքիայում կառավարական ճգնաժամի խորացումը շուտափույթ կասեցնելու նպատակով»: Այս խոսքերի համար Մեջլիսում Էջեւիթին խիստ քննադատեցին Իսլամամետ Բարօրության կուսակցության խոսնակները: Նույն դիրքերից հանդես եկավ Ժողովրդահանրապետական կուսակցության նախագահ Դենիզ Բայքալը՝ Մեջլիսի մարտի 10-ի նիստին Յըլմազի կառավարության ծրագրի առնչությամբ իր ելույթում:

Որքան էլ Յըլմազի կառավարությանը հաջողվի վստահության քվե ստանալ, տվյալ դեպքում կարեւորը նրա կենսունակության հարցն է: Նեջմեթթին Էրբաքանն ու Դենիզ Բայքալն այս հարցում բացասաբար են տրամադրված: Ինչ խոսք, դժվար է դատել նոր կառավարության կենսունակության մասին: Առավել եւս դժվար է կռահել, թե նա իր գործունեությամբ որքանով կնպաստի Թուրքիայի առաջնահերթ խնդիրների հաղթահարմանը: Հարկ է նշել, սակայն, որ Յըլմազի կառավարության ծրագիրը Չիլլերի ծրագրից գրեթե չի տարբերվում: Այն առավելապես առաջադրանքների յուրատեսակ ամփոփագիր է հիշեցնում: Ըստ երեւույթին, ծրագիրը հապճեպ է պատրաստվել եւ ոչ այնքան լուծումներ առաջադրելու նպատակ է հետապնդում, որքան միտում ունի ներքին ու արտաքին քաղաքականության եւ տնտեսության մեջ ապահովել Չիլլերի որդեգրած ուղու ժառանգականությունը: Ի վերջո, կառավարությունը գործունեության երկրորդ եւ երրորդ տարում գլխավորելու է Չիլլերը:

Ներքին եւ արտաքին ուժերը ձախողեցին «Մայր Հայրենիք» եւ Իսլամամետ Բարօրության կուսակցության դաշինքը, ինչը նպատակ ուներ Թուրքիայում բացառել քաղաքական որեւէ շրջադարձ: Ուրեմն՝ միանգամայն բնական է, որ Մեսութ Յըլմազի կառավարության ծրագիրը արտացոլի այն հիմնադրույթները, որոնք տեղ էին գտել Չիլլերի 1994 թ. ապրիլի 5-ի տնտեսական կայունացման եւ մայիսի 18-ի ժողովրդավարական ծրագրերում: Դրանց նպատակը երկրում տնտեսության եւ ներքաղաքական կայունության ապահովումն էր: 1996 թ. արդեն նույն առաջադրանքներով հանդես է գալիս վարչապետ Մեսութ Յըլմազը: Ահա թե ինչու նա կառավարության առաջնահերթ խնդիր է դիտում թուրքական լիրայի արժեզրկման կասեցումը, գործազրկության կրճատումը, տեղական իշխանության մարմինների լիազորությունների ընդարձակումը: Յըլմազի ծրագրում նախատեսվում է պետական մեքենայի վերակառուցման խնդիրը: Սա նոր նպատակ չէ: Բայց մինչեւ դրա իրագործումը անհրաժեշտ է ապահովել «Մայր Հայրենիք» եւ «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունների միավորումը, ինչին, ըստ երեւույթին, առավելապես պիտի ծառայի Մեսութ Յըլմազի կառավարությունը, որը թվով 53-րդն է Թուրքիայի պատմության մեջ:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ
Ավագ փորձագետ

«ԱԷՐՈՖԼՈՏ»
ԱՎԻԱԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
«ՓԱՆԴ-ՏՈՒՐ»
ԱՎԻԱՅԻՈՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԸ
առաջարկում է ավիատոմսեր դեպի Մոսկվա ռուսական միջազգային ավիաուղիների ինքնաթիռներով եւ այնուհետեւ դեպի աշխարհի ցանկացած կետ «Աէրոֆլոտի» եւ աշխարհի այլ ավիաընկերությունների բոլոր չվերթներով:
ՄԵԶ ՄՈՏ ԳՈՐԾՈՒՄ Է ԶԵՂՉԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳ
Ավիատոմսերը առաքվում են տուն առանց լրացուցիչ վճարի
«ՓԱՆԴ-ՏՈՒՐ»-Ը ՁԵՐ ՊԱՏՈՒՀԱՆՆ Է ԴԵՊԻ ԱՇԽԱՐՀ
Երեւան, Գրիգոր Լուսավորչի 3
(Հեռուստատեսային կենտրոնի դիմաց)
Հեռ. 533030, 582108
A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Վերջին շրջանի մոսկովյան մամուլի հրապարակումներում անվերջ պտտվում են Գենադի Զյուգանովի անձի շուրջ: «Իզվեստիան» բացահայտումներ է անում պառլամենտական ֆրակցիաների հետ Զյուգանովի ունեցած կապերի մասին, որոնք սկիզբ են առնում դեռեւս 1992 թվականից, «ԱԻՖ»-ը ուշադրություն է դարձնում նրա մերձավորագույն շրջապատին (Անպիլով, Մակաշով եւ ընկ.), «Մոսկովսկիե նովոստին» փորձում է վերծանել «ազգային-հայրենասիրական կո- կայսրությունը մի վերջին ճիգով փրկելու փորձ անող Վլադիմիր Անպիլովի չարի գործիչ է, նրա վերականգնած-ժամանակակից տեսակը, մի մարդ, որը վաղուց հրաժարվել է ինտերնացիոնալիզմի մարքսիստական ըմբռնումներից եւ գտնում է, որ «ռուսները պետք է գերակա դիրք գրավեն իրենց կայսրության մեջ» (իհարկե, կայսրությունը «կամավոր կերպով» վերականգնելուց հետո): Սա շատ ուշագրավ դրդում է, եւ հարկ է, որ «Խորհրդային Միության վերականգնման գործի նոտասկը Ռուսաստանի կործանումն է»: Իսկ կործանումն, ինչպես հայտնի է, կարելի է կանխել երկու ճանապարհով. տնտեսության ծաղկումով կամ «հեղափոխական ուրբագան պատերազմ» հայտարարելով: Առաջինը, պարզ է, դեռ յոթ սարի հետեւում է, իսկ երկրորդն, ահա, չափազանց մաշված է ի դժբախտություն աշխարհի ու հատկապես «մերձակա արտասահմանի» ժողովուրդների, որոնց ուղղակիորեն կպչում է այստեղ «ռուսական հեղափոխական կարմիր գործերի ազա-

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կոմունիստը կոմունիստ է, հին ու նոր տիպ չկա

Գենադի Զյուգանովը մոսկովյան մամուլի գնահատումներով

ժանիզմի» գաղափարներին նրա նվիրվածության ծագումնաբանական արմատները, համեմատելով Սերբիայի առաջնորդ Սլոբոդան Միլոշեւիչի հետ... Ընդհանուր առմամբ, գծագրվում է անուրախ, երբ չասենք չարագուշակ մի պատկեր. Զյուգանովը «երբեք չի եղել եւ չի կարող լինել եվրոպական տիպի սոցիալ-դեմոկրատ», այդ առթիվ Դումայում արտասանած նրա ճառերն ու հայտարարությունները ուղղված էին սոսկ Արեւմտքի մոլորեցմանը: Տարբեր հեղինակներ մատնացույց են անում, թե մի կուսակցություն, որի ծրագրում սեւով սպիտակի վրա գրված է. «Հեղափոխությունները մնում են պատմության լոկոմոտիվները», չի կարող որեւէ բանով տարբերվել նախկին Կոմկուսից, ուստի [illegible] է հատալ, իբր «սրանք այլ, նոր տիպի կոմունիստներ են»: Ոմանք մատնանշում են զարմանալի «անդեմ» երեւույթ Գենադի Անդրեեւիչի յուրօրինակ «տաղանդը», ամենքին մի հաճելի բան, հենց այն, ինչին սպասում են իրենից, ասելու կարողությունը, որի տակ հմտորեն քողարկվում են իսկական մտադրություններն ու ձգտումները:

Ըստ այդ հրապարակումների, Զյուգանովը դեռեւս խորհրդային կայսրության վերջալույսին այդ ծում» Հայաստանին «գլխավոր ճարտարապետներից» մեկի դերը վերապահող մեր քաղաքական գործիչները մի լավ միտք անեն ու՞մ է մեզ, արդյոք, մի այդպիսի «նոր Միություն»:

Հաջորդ կարեւոր եզրահանգումը. ոչ ոք չի հավատում, թե Զյուգանովը, նախագահ ընտրվելու դեպքում, կկասեցնի «սեփականությունը ժողովրդին վերադարձնելու» իր նախընտրական խոստումը: Առաջին հերթին այն պատճառով, որ դա գործնականում անհնար է եւ հղի է նոր քաղաքացիական պատերազմի իրական սպառնալիքով. երկրորդ հերթին՝ այն, որ դրա համար Զյուգանովն ուղղակի ժամանակ չի ունենա՝ Միլոշեւիչի նման պատերազմ կանձնավորի հանուն «կայսերական նկրտումների» ու «վրեժի»: Չէ՞ որ սերբ առաջնորդն էլ դեռեւս 1989-ից սկել է նույն խոստումը, բայց մինչեւ հիմա չի կատարել, քանզի զբաղված է... պատերազմով: Այլ խոսքով, ռուս ընթերցողին ուղղակի ասվում է, որ ՌԴԿԿ-ի ներկա առաջնորդի ընտրությունը նախագահի պաշտոնում իր հետ բերելու է անխուսափելի պատերազմ «մնացած ամբողջ աշխարհի դեմ», որովհետեւ Զյուգանովը մինչեւ հիմա էլ համոզված է, որ «Արեւմուտ-տագրական մեծ առաքելությանը» ներքաշվելու առնետ:

Հանուն ճշմարտության պետք է նշել նաեւ, որ առանձին քաղաքական մեկնաբաններ միանգամայն անհնարին են համարում, որ ռուսաստանյան ընտրողների կեսը թե շատ շատափեկի մի շերտ ձայն կտա կոմունիստներին: Նրանց կարծիքով, հակակոմունիստական աղմուկը ավելի է մեծացնում նրանց հասարակական կշիռը, ուն իրականում բոլորովին էլ «վտանգավոր չափերի չի հասել եւ չի հասնի»: Սակայն կա նաեւ այդպիսի տագնապ. «ԱԻՖ»-ի 9-րդ համարում, օրինակ, դոկտոր Գուլյան միանգամայն լրջորեն մտահոգված է, թե «հասարակության առավել չարացած մասն անպայման կգա [illegible]կության, իսկ թե ում կտա իր ձայնը կանխագուշակելը դժվար չէ», իսկ ահա «զորքով զբաղված մարդիկ, ինչպես նաեւ մեր առայժմ ոչ-հեռատես երիտասարդությունը, այսինքն հենց նրանք, որոնց վրա ծանրանալու են այդպիսի ընտրությունների ճակատագրական հետեւանքները, կարող են նաեւ չգալ ընտրությունների»:

Պետք է ասել, որ ռուսաստանյան ընտրողները չեն սխալվի: Ի վերջո, մեծ հաշվով ժողովուրդը երբեք չի սխալվում...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

1959

Եվրոպայում եւ ԱՄՆ-ում նշեցին Տիբեթի ապստամբության տարելիցը

Եվրոպայի եւ ԱՄՆ-ի 320 համայնքների ղեկավարներ իրենց քաղաքապետարանների վրա մարտի 10-ին տիբեթյան դրոշ պարզեցին, նշելով Չինաստանի բռնագրավման դեմ Լհասայում 1959 թ. տեղի ունեցած ապստամբության եւ դրա արյունալի ճնշման տարելիցը: Միջոցառմանը մասնակցում էին մասնավորապես Սառաեւոն, Բուդապեշտը, Ստրասբուրգը, Կրակովը, Բեռլինը, ինչպես նաեւ Եվրամիության մայրաքաղաքներ Հռոմն ու Բրյուսելը: Միաժամանակ «Լիբերասիոն» թերթը հայտնում է, որ օրերս Տիբեթում փակվել է եւս երկու լամայական վանք: Չինաստանի կրոնի եւ ազգությունների գործերի գծով պետական խորհրդական Իսմայիլ Ամատն անցյալ ամիս հայտարարել էր, որ պետք է խստացվեն սոցիալիզմին եւ ազգային միասնությանն սպառնացող ումերի դեմ ուղղված օրենքները:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

ՏԱՄԱՌՈՏ

ԱՄՆ-ը կպահպանի 6000 միջուկային մարտագլխիկ

ԱՄՆ պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերրին մարտի 5-ին Սենատին է ներկայացրել երկրի զինված ուժերի արդիականացման 1997 թ. նախագիծը: 242,6 միլիարդ դոլլարի հասնող բյուջեն, որը նախորդ տարվանից 3 միլիարդով պակաս է, նախատեսում է մինչեւ 1998 թ. պահպանել 6000 միջուկային մարտագլխիկ, քանի որ Մոսկվան դեռ չի վավերացրել START 2 պայմանագիրը: Նաեւ դադարեցվում է 1,4 միլիոնանոց (այդ թվում 230 հազարը ԱՄՆ-ից դուրս) բանակի թվակազմի կրճատումը: Ինչպես նշում է AFP գործակալությունը, վարչակազմի եւ Սենատի գլխավոր տարաձայնությունները վերաբերում են 6 տարի հետո երկրի տարածքի պաշտպանությանն ուղղված հակահրթիռային համակարգի տեղաբաշխմանը: Պենտագոնը ծրագրում է 1997 թ. դրա մշակմանը հատկացնել 2,8 միլիարդ դոլլար: Նախագահ Քլինթոնը եւ Սենատի պաշտպանության հանձնաժողովի անդամ Ստրոմ Թերմոնդը «անընդունելի» են համարում այդ գումարը:

«ՄՈՆԴ»

Փարիզի վճռաբեկ դատարանը կրկին կանդրադառնա Միտերանի բժշկի գործին

«Մոնդ» օրաթերթից տեղեկանում ենք, որ Փարիզի վճռաբեկ դատարանը, որը մարտի 13-ին պետք է վճիռ կայացներ Ֆրանսուա Միտերանի նախկին բժիշկ Կլոդ Գյուբլերի «Մեծ գաղտնիք» գրքի վաճառքի դադարեցման առնչությամբ, մարտի 5-ին որոշել է կրկին քննարկել բացել: Դա տեղի է ունեցել այն բանից հետո, երբ նախագահի այրին՝ Դանիել Միտերանը մարտի 4-ին RTL ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել է, թե նախագահի ընտանիքը «երբեւէ չէր պահանջել դադարեցնել գրքի վաճառքը»: Գրքում այն պնդումն է արվում, թե Միտերանը 1981 թվականից իմացել է իր քաղցկեղով հիվանդ լինելը: Հունվարի 18-ին «Մեծ գաղտնիքը» վաճառքից հանվել էր Փարիզի վերին ատյանի կողմից, քանի որ Միտերանի ընտանիքը բողոքել էր «մասնագիտական գաղտնիքի բացահայտման» առնչությամբ:

Մոսկվայի բնակչության 62 տոկոսն աղքատ է

Մոսկվայի քաղաքապետ Վլադիմիր Լուժկովի սոցիալական քաղաքականությունն այնքան էլ արդյունավետ չէ. Մոսկվայի բնակիչների 62 տոկոսն ունի աղքատության նշաձողից ցածր կենսամակարդակ: 1994 թ. քաղաքապետարանը 500 միլիարդ ռուբլի էր հատկացրել թոշակառուների, միայնակ մայրերի եւ բազմազավակ ընտանիքների վիճակի բարելավմանը: Նույն տարում միայն անշարժ գույքի հետ կապված գործառնություններից քաղաքապետարանն ստացավ առնվազն երեք անգամ ավելի շատ: Բայց Լուժկովը գտնում է, թե ինքը չի կարող օգնել քաղաքում թափառող 200 հազար անօթեւաններին:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Չինաստան-Թայվան. Նյարդերի պատերազմ

Զորավարժություններ Թայվանի ափերի մոտ

Մարտի 23-ին Թայվանում անցկացվելու են առաջին ազատ նախագահական ընտրությունները: Դիտորդների կարծիքով, կասկած չի հարուցում, որ դրանց ընթացքում վերընտրվելու է պետության ներկայիս ղեկավար Լի Տեն Հուին: Ընտրությունները համաչինական հանրության աչքում պետք է վավերացնեն ազգայնական վարչակարգի ժողովրդավարացումը, մի բան, որն այնքան էլ դուր չի գալիս Պեկինին:

Չինաստանն ու Թայվանը փաստորեն բաժանված են այն պահից, երբ Չան Կայ Շիի ազգայնական հետեւորդները Թայվան կղզում հաստատվեցին՝ 1949 թ. քաղաքացիական պատերազմում չին կոմունիստներից կրած պարտությունից հետո: ՉԺՀ-ն շարունակում է Թայվանը համարել իր տարածքի բաղկացուցիչ մասը: Օրերս Չինաստանը հայտարարեց, որ ինքը մարտի 12-20-ը Թայվանից հյուսիս-արեւելք եւ հարավ-արեւմուտք անցկացնելու է ռազմածովային զորավարժություններ: Դրանց կմասնակցեն նաեւ չինական ռազմօդանավեր, հաղորդում է RFI ռադիոկայանը: Իսկ ցամաքում, հենց Թայվանի դիմաց, զորավարժությունները սկսվել են մարտի 8-ից:

Անցյալ տարվա նոյեմբերին Թայվանի օրենսդրական ընտրություններից առաջ եւս Չինաստանը զորավարժություններ էր անցկացրել: Այս անգամ Չինաստանի հարավ-արեւելքում, Թայվանի դեմ դիմաց գտնվող Ֆուցզյանի նահանգում, «Ֆիգարո», «Լիբերասիոն» թերթերի եւ հենց Թայվանի մամուլի տվյալների համաձայն, կենտրոնացված է 150 հազարանոց զորք: Իսկ Հոնկոնգի թերթերը, վկայակոչելով ամերիկյան լրտես արբանյակների տեղեկությունները, դրա թվակազմը գնահատում են 400 հազար մարդ: Այդ զորքանում կան նաեւ ռուսական արտադրության տասնյակ «Սու 27» ռազմօդանավեր: Ակնհայտ է, որ ռազմական ուժի այս ցուցադրության նպատակն է ահաբեկել քվեարկողներին եւ ինչ-որ չափով ազդել առաջիկա ընտրությունների արդյունքների վրա: Անցյալ տարվանից Պեկինը բացահայտորեն պահանջում է Թայվանի եւ Չինաստանի «վերամիավորում» (այդ թվում զենքի ուժով), մոռանալով, որ երկու երկրների վարչակարգերը խիստ տարբեր են, իսկ Թայվանի տնտեսությունը շատ ավելի զարգացած է, քան ՉԺՀ-ինը: 21 միլիոն բնակիչների մեծամասնությունը ձգտում է պահպանել ներկա կարգավիճակը (երկու Չինաստան), մի մասն էլ պահանջում է անկախություն: Մինչեւ օրս Թայվանին պաշտոնապես ճանաչել է 28 պետություն:

Ինչ վերաբերում է ներկայիս զորավարժություններին, Սինհուա գործակալության հաղորդման համաձայն, չինական ռազմանավերից հրթիռներ են արձակվում Թայվանի տարածքային ջրերից հազիվ 20 կմ հեռավորությամբ: Ըստ որում, զորավարժությունների երկու շրջաններն էլ կենսական են Թայվանի համար. կղզու հյուսիս-արեւելքում է գտնվում Կիլունգի ռազմական նավահանգիստը, իսկ հարավ-արեւմուտքում՝ Կաոշունգի նավահանգիստը, որն Ասիայում կոնտեյներային երկրորդ խոշոր նավահանգիստն է Հոնկոնգից հետո: Այն տպավորությունն է ստեղծվում, որ Չինաստանն ուզում է ոչ միայն ահաբեկել Թայվանին, այլեւ կղզու տնտեսական շրջափակման նմանակում իրականացնել: Ի դեպ, գրեթե 1000 կմ հեռահարության M 9 հրթիռների վրա հնարավոր է տեղադրել նաեւ միջուկային մարտագլխիկներ: Ինչպես տեղեկացնում է «Ֆիգարո» թերթը, զորավարժությունների շրջաններով անցնում են ծովային կարեւոր ուղիներ: Մասնավորապես, Թայվանը եւ Ճապոնիան մեկ շաբաթով կզրկվեն հումքի, առաջին հերթին նավթի, ներմուծման հնարավորությունից, իսկ արտադրանքի արտահանումը խիստ կդժվարանա:

Թայվանի նկատմամբ Չինաստանի իրական դիտավորությունների հարցում տեսակետները տարբեր են: Լոնդոնի ռազմավարական հետազոտությունների միջազգային ինստիտուտի փորձագետ Ջերալդ Սեգալը «Լիբերասիոն» թերթում այն կարծիքն է հայտնում, թե Չինաստանի համար Թայվանի գրավման քաղաքական ու տնտեսական գինն այժմ ավելի բարձր է, քան մի քանի տարի առաջ. «Բայց չին ղեկավարները մտածում են, որ իրենք արդեն կորցնում են Թայվանը, իսկ ժամանակն իրենց դեմ է գործում», շարունակում է նա: Մեկ այլ տեսակետի համաձայն, Չինաստանը հեռավոր նպատակներ ունի: Այս տարվա հունվարին իբր պատահաբար ամերիկյան մամուլ թափանցած տեղեկությունների համաձայն Չինաստանը ռազմական գործողություններ է ձեռնարկելու Թայվանի նախագահական ընտրություններից հետո: Այսօր ՉԺՀ-ն փորձում է տեսնել միջազգային հանրության արձագանքը, որտեղից որոշի հետագա քայլերը: Իհարկե, առաջին հերթին կարեւորվում է ԱՄՆ-ի արձագանքը: Վաշինգտոնն արդեն ցույց է տվել, որ լուրջ է ընդունում ՉԺՀ-ի սպառնալիքները, Թայվանի նեղուց ուղարկելով «Նիմից» ավիակիրը:

ԿՀՎ-ի նախկին տնօրեն Ջեյմս Վուլսին օրերս քաղաքացի խորհրդարանականներին հավաստիացրեց, որ «նման ուժի գործադրման սպառնալիքն անընդունելի է» Վաշինգտոնի համար: Հանրապետական կուսակցությունից երկրի նախագահության թեկնածու Բոբ Դոուլը մարտի 4-ին առաջարկեց, որ Թայվանն իր ներկայացուցիչն ունենա ՄԱԿ-ում: Չինաստանը մտահոգ է ԱՄՆ Կոնգրեսում հանրապետական մեծամասնության քաղաքական դիրքորոշումից եւ հանրապետականներին մեղադրում է 1972 թ. Պեկին այցելած հանրապետական նախագահ Ռիչարդ Նիքսոնի ժառանգության ուրացման մեջ: Ինչ վերաբերում է Վաշինգտոնի պաշտոնական դիրքորոշմանը, կիրակի օրը պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը ՉԺՀ-ին նախազգուշացրեց, որ Թայվանի դեմ ուժի գործադրումը կարող է «շատ լուրջ հետեւանքներ» ունենալ: Արդեն իսկ դեպի թեժ գոտի է նավարկում ամերիկյան «Ինդեպենդենս» ավիակիրը:

Պատրաստեց

ԳԵՏՐՈՍ ԲԱՐԵՂՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Մեր տառապանքի սեւն ու ճերմակը

«Ռուբեն Հախվերդյանը իր սերնդի անկեղծ ձայնն է: Նա հերթական երկու համերգը տվեց հունվարին Ստեփանակերտում, եւ ակնհայտ էր երգչի հանդեպ սերը անց պատերազմական ցավից դեռեւս չձերբազատված ստեփանակերտյան երիտասարդության շրջանում. ցրտահարված դահլիճում հանդիսատեսը 1,5-2 ժամ ունկնդրեց ու լիցքավորվեց», ասում է «Ազգին» հյուրընկալված Ղարաբաղում ստեղծագործող բանաստեղծ Հրանտ Ալեքսանյանը: Ստորեւ ներկայացնում ենք նրա զրույցը Ռուբեն Հախվերդյանի հետ:

– Խորենացին ասել է, չէ՞, փոքր ազգ ենք: Այսքան փոքր լինելով, համաշխարհային մշակույթին շատ բան ենք տվել: Դրա համար առաջին հերթին պարտական ենք մեր ճարտարապետությանը, մեր եկեղեցիներին: Դրանք կառուցողները չեն հասկացել իրենց հանճարեղ լինելը, չեն մտածել, որ էս բանը կառուցում ենք հատուկ Արփախի, Սյունիքի կամ որեւէ հայկական այլ գավառի համար: Նրանց համար կար միայն մի ամբողջական Հայաստան եւ մասնատված չէին տեսնում այն: Մեր կյանքի վերջին այս իրադարձությունները ցույց տվեցին, որ մեր ուժգին ցանկությանը հակառակ, գոյություն ունի հոգեբանական անջրպետ հայոց տարբեր հատվածների միջեւ: Մերթընդմերթ Ղարաբաղի մասին այնպես է խոսվում, որ քիչ է մնում պատկերացնես այն որպես հեռավոր սփյուռք: Մայրս ղարաբաղցի է, կինս՝ նույնպես: Միայն վերջերս եմ սկսել հիշել նրանց որտեղացի լինելը՝ նման կարգի խոսակցությունների ազդեցության տակ: Գուցե դու բացատրես, թե ինչ է տեղի ունենում մեր հոգեկանի հետ...

Հ. Ա. – Լուրջ ուսումնասիրության հարց է: Կարծում եմ մեր հոգեբանները, ազգագրագետները, սոցիոլոգներն ու մշակութաբաններն իրենց համոզիչ խոսքը կասեն այդ կապակցությամբ: Ինձ թվում է, որ մենք չենք կարողանում հաղթահարել անցյալի մեր զանազան անջատվածությունների թողած հետքերը: Խորապես հավատում եմ մեր տառապանքի ազնվացնող ու ճշմարիտ լինելուն: Արվեստի, գրականության մեծերին պարտքն է բարձր երգել Հայի երգը, ինչ արտահայտչամիջոցներով ուզում ես: Մենք ի զորու ենք նորից լինելու ամբողջական Հայ: Դա մեծապես կախված է այն բանից, թե պահպանում-մեծացնո՞ւմ ենք պոտենցիալը՝ ներուժը:

Ռ. Հ. – Այսօր տարօրինակ բան է կատարվում նախկին սոցիալիստական ճամբարում: Կարծես առաջնային ուղիները շատ են, բայց կենտրոնականը՝ մայրուղին լավ չի նշմարվում: Շատ ենք այպանում մեր կոմունիստական անցյալը հասկանալիորեն ու հարկադրաբար: Բայց չմոռանանք, ասենք, որ հենց այդ ռեժիմի օրոք ձեւավորվեցին Արամ Խաչատրյանի արվեստը, բռնցքամարտի ու ըմբշամարտի հայկական դպրոցները, լարային գործիքների դպրոցը, որ հիմա դատարկվել են, եւ դատարկվել են ոչ միայն մեզ մոտ: Այժմ նախկին «խորհրդայինների» մեծամասնությանը փոշեծծիչի պես ձգում է արեւմտյան, մասնավորապես՝ ամերիկյան աշխարհը: Մարդկային կրոնը դարձել է դոլարը: Տագնապի ազդանշանը սա է: Իր ողջ բացասականով հանդերձ անցյալ 70 տարին էական ձեռքբերումներ էլ կատարել մեր մշակույթի մեջ:

– Դու նույնպե՞ս կարոտաբաղձությամբ տառապողների մեջ ես:

Ռ. Հ. – Հարցը ոչ այնքան կարոտաբաղձության, որքան քո վերը նշած հոգեւոր պոտենցիալի պահպանման մեջ է: Առաջինը, որ դրա մասին հրապարակավ խոսել է, Ռաֆայել Ղազարյանն էր: Թատերական հրապարակում, որ ամպագորգոռ ճառեր էին հնչում, 5-6 տարի առաջ նա հայտարարել է՝ ժողովուրդ, մենք կորցնում ենք մեր հոգեւոր պոտենցիալը: Դա ամենավտանգավոր բանն է: Բայց ի՞նչ արժե ազգն առանց հոգեւոր մեծ պաշարների... Ժողովուրդը քանակն է, ազգը նրա մոտ մեկ քառորդն է, իսկ ազգը պահպանում է իր դիմագիծը, եթե գործում է նրա կորիզ-էլիտան՝ մտավորականությունը: Սրա մասին է հոգալ պետք: Բայց վիճակը գրեթե նույնն է, ինչ կոմունիստների օրոք. էլի խցանները ջրի երեսին են, էլի պաշտոններ զբաղեցնում են ֆունկցիոներները՝ կոնֆորմիստները, ծանր մասը իջնում է ջրի հատակ: Էլի կորցնում ենք: Ինչքա՞ն կարելի է կորցնել...

Ամեն հեղափոխություն նախեւառաջ ունի իր բացասական, հետո նոր դրական կողմերը: Իմ գործընկերներից մեկը մի շատ հետաքրքիր դիտողություն է արել՝ առաջ ավելի միասնական էինք, քան հիմա: Գալիս եմ Ղարաբաղ, եւ ինձ թվում է արտասահման եմ գալիս: Հիմա ավելի քան բաժանված ենք, հոգեկան իմաստով: Ղարաբաղի անցակետերում զինվորը քեզ հետ կարող է խոսել այնպես, ասես դու գող ես, որ խցկվում ես ուրիշի տունը: Դրսեւորվող անբարյացակամությունը վանում է, եւ դու օտարի պես ես զգում քեզ:

– Ես լավատեսորեն ուզում եմ նկատել, որ ռազմաքաղաքական իրավիճակի հետագա զարգացումը զուգահեռաբար կջնջի մի շարք տհաճ երեւույթներ: Նման կյանքը ցավերի դրախտն է...

Հիշում ես, չէ՞, ճշմարիտ արվեստագետը միշտ ընդդիմադիր է տիրող կարգերին ու մտայնությանը: Քո օրինակը այդ առումով ուշագրավ է. կոմունիստների օրոք ընդդիմադիր էիր, հիմա ընդդիմադիր ես, եւ քո արվեստի նկատմամբ հետաքրքրությունը միշտ աշխույժ է: Կա՞ մի գաղափար, մի ուսմունք, որին ծառայում է քո երգը:

Ռ. Հ. – Երգը, արվեստը տեսակետ է: Դա «ոչ» ասելու ձեւ ու միջոց է: Ինչո՞ւ ոչ... Սեւակն ունի մի լավ բանաստեղծություն կասկածող սերնդի մասին՝ ամեն սերունդ մահանում է կասկածելով: Երգն էլ կասկած է առ այն, ինչ տեղի է ունենում շուրջը: Երգը խռովություն է նախիրի դեմ, քո անձին աշխարհը պահպանելու-պաշտպանելու եղանակ: Ամեն ճշմարտություն ունի երկու երես, դու էս կողմից ես նայում դրան, ես՝ մյուս...

Մեր շարժման մասին խոսեմ: Այն օբյեկտիվ անհրաժեշտություն է, անպայման պիտի տեղի ունենար: Բայց երբ խոսքը գույներ էին տեղի ունենում, հետզհետե մտածեցի ժողովուրդը վերածվում է հոտի՞, չեմ ուզում ասել՝ նախրի: Երբ այդ մասին կխոսեի ընկերոջս հետ, նա ասաց՝ ի՞նչ հոտ, ի՞նչ նախիր, տես միլիոնից ավելի մարդ կա: Հարցի եւ հարցնում եմ՝ իսկ նախիրը քանի՞ միլիոն էր ֆաշիստական Գերմանիայում, Ռուսաստանում քանի՞ միլիոն էր 1917 եւ 1937 թվականներին, երիտթուրքական նախիրը քանի՞ միլիոն էր, որ կոտորեց հայերին: Ժողովուրդն ունի հիմնովելու հատկություն, ճշտություն: Դա լավ գիտեն դիկտատորները, լինի դա աննշան գյուղերի քոխվեն, թե մեծ պետության Ստալինը կամ Ադոլֆը: Նրանք ունակ են ժողովրդին վերածելու քարե ամբոխի: Որպեսզի դա տեղի չունենա, ժողովուրդը պետք է ունենա իր անկաշկանդ, խորզգա երգիչներին, որոնք կխոսեն ոչ թե ժողովրդի, այլ իրենց անունից, երգով բաց կպահեն նրա տեսադաշտը: Ծնված լավ երգերն էլ ժողովուրդը դարձնում է իր սեփականությունը: Արվեստը միշտ դեմ է տոտալիտար, նախիրային մտածողությանը: Արվեստով ընդվզում ես ցանկացած դոգմայի ու ստանդարտի դեմ: Երգը, արվեստը միշտ ազատության կողքին է եւ նրա համար:

– Ինչպիսի՞ն է քո ստեղծագործական ազատությունը եւ նրանից ստացած հաճույքը նախորդ ժամանակի այդ նույն բարիքների համեմատությամբ:

– Առաջ անվերապահորեն ասում էին, օրինակ, որ քո այս կամ այն երգը չի գնա, ԿԳԲ-ից էին անընդհատ անհանգստացնում: Ես հեռուստայնության հետ կապ չունեցող մեկն եմ: Այսօր քեզ կաշկանդում են նուրբ ձեւով: Ասենք, գնում ես հեռուստատեսություն, ուր քո ընկերն է աշխատում, որ հիմա պաշտոնյա է: Նա նայում է երգերդ, ասում՝ էս մի երգը պետք չէ, հը՞, չփչացնենք մեր հարաբերությունները տղերքի հետ: Այդ տղերքը հիմա ղեկավարներ են, ֆունկցիոներներ, մի խոսքով՝ պետության «շուռուղներն» են: Այդպես արդեն մի քանի ընկեր եմ կորցրել: Ցավում եմ...

Պետությունը անհատների միասնություն է: Հնարավոր չէ, որ այնտեղ բոլորը միատեսակ մտածեն: Բայց արվեստն այն ֆոկուսն է, որի շնորհիվ սպիտակ պաստառին տեսնում ես սեւ ու կեղտոտ բծեր եւ մարդկանց զգոնության կոչում՝ հանկարծ ողջ պաստառը չսեւանա: Սա է արվեստի կատարած գործը:

– Քո կեցվածքը վկայում է, որ «տարվա քո եղանակը» դեռեւս չի այցելել: Քո ժամանակը դու ինչպիսի՞ն ես պատկերացնում:

– Իմ կարծիքով, արվեստագետի համար «յուրային» ժամանակ չկա: Արվեստը ներքին մենամարտ է: Մեր կռիվը մեզ հետ է, իմ «ես»-ը իմ «եսի» հետ է կռվում: Ոչինչ հնարավոր չէ փակել հոգու եւ խղճի առաջ:

– Ստեղծագործական ընթացիկ հունն ինչպիսի՞ն է:

– Տարեկան գրում եմ մինչեւ երեք երգ: Ծիծաղից կմեռնեմ, եթե մեկն ու մեկն ասի, թե քանի՞ շատ ավելին է գրում: Հա, կարող ես շատ գրել, բայց դրանցից քանի՞սն են արվեստի գործ համարվում... Լավ երգը կարճ, դժվար ընկնող ծնունդ է:

– Հայ ժամանակակից երգարվեստի վիճակը քո հայացքով...

– Սարդիչ հարց է: Վիճակի մասին թող խոսեն մասնագետներն ու ունկնդիրները: Ես կարող եմ իմ անունից խոսել: Ասեմ, որ Ռուբեն Հախվերդյանն ունի իր «շուկան», որ հարախություն ինձ, էլիտային է: Իմ արվեստի երկրպագուները մեծ մասամբ մտավորականներ են, կան նաեւ այլ խավերի ներկայացուցիչներ: Թող փոքր խավ կազմեն նրանք: Փառք աստծո ենք, չէ՞...

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Պահանջում են Արվեստի աշխատողների տունը տալ «Գոյակին»

Մոտ 160 ստորագրությամբ ՀՀ արվեստի գործիչները 15.02.96 թվագրյալ բաց նամակ են հղել ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանին: «Վերջերս տեւական ընդմիջումից հետո կրկին սկսեց գործել Հայաստանի արվեստի աշխատողների տունը (ԱԱՏ-ում կազմակերպված միջոցառումներին «Ազգն» անդրադարձել է ժամանակին.- խմբ.): Վերջին տասնամյակներում այն դադարել էր իր նպատակին ծառայելուց՝ տարիներ շարունակ իր հարկի տակ տեղ տալով մշակույթի եւ արվեստի ոլորտի հետ որեւէ կապ չունեցող խմբակցությունների եւ կազմակերպությունների: Այդ տարիներին շենքն աստիճանաբար վեր է ածվել կիսաավերակի: Տունը արվեստագետ-արվեստասերներին վերադարձնելու մտահոգությամբ երաժշտախորհրդի գործկոմը տարածքը հանձնել է «Գոյակին» երկարաժամկետ վարձակալության: Փետրվարի 15-ին բացվեց «Գոյակի» առաջին ցուցահանդեսը, որին «ուղեկցում էր վերջինը լինելու զգացումը», ասված է նամակում, «նման միջավայրում արտառոց չէ մշակութային կենտրոնների նկատմամբ պետական հոգատար վերաբերմունքի բացակայությունը: Մինչ «Գոյակը» ծրագրեր է իրականացնում, հայտնվում է Ձեր ստորագրությունը՝ տարածքը «Արմենտելին» հանձնելու մասին»: Արվեստի գործիչները իրենց զարմանքն ու վրդովմունքն են հայտնում մշակույթի նկատմամբ կառավարության ցուցաբերած ոչ պետական մոտեցման առիթով՝ հիշեցնելով, որ ԱԱՏ-ն «Գոյակին» է հանձնվել Երքաղխորհրդի համապատասխան որոշմամբ: «Ուզում ենք հուսալ, որ Ձեր կարգադրությունը արդյունք է շահագրգիռ անձանց կողմից Ձեզ մատուցված ոչ ճշգրիտ տեղեկության եւ չի արտահայտում հայ մշակույթի նկատմամբ Ձեր վերաբերմունքը: Խնդրում ենք ուշադրություն եւ հարգանք ցուցաբերել հարցի վերաբերյալ, չեղյալ համարել Ձեր ստորագրած կարգադրությունը»: «Նամակը պատրաստ էր, սակայն չէր հանձնվում մամուլին՝ հույս ունենալով, որ կլուծվի օրինականության համապատասխանությամբ», ասված է «Ազգին» տրամադրված բաց նամակի ուղեկցողում: Այս նամակի տակ ստորագրությունները հավաքվել էին ինքնաբերաբար, ստորագրողները «Գոյակի» այցելուներն են, մարդիկ, որոնք վստահ են, որ արվեստի օջախը պետք է ծառայի արվեստին: Դժբախտաբար, նույն կարծիքին չեն ՀՀ վարչապետն ու Երեւանի նոր քաղաքապետը: Այս անգամ նամակով «Գոյակ» ընկերակցությանն առաջարկում են կամավոր թողնել տարածքը, եւ սա է թերեւս բաց նամակի հրապարակման պատճառը: Բաց նամակի հրապարակումից հետո ստորագրությունների հավաքը չի դադարեցվի», ասված է բաց նամակի տեքստում:

Բացվեց Սուրեն Խորենյանի ցուցահանդեսը

Նկարիչների միջազգային միության անդամ, գեղանկարիչ Սուրեն Խորենյանը ծնվել է արվեստագետների՝ գեղանկարիչ Վահան Խորենյանի եւ երգչուհի Ձյունա Խորենյանի ընտանիքում, դեռ մանկուց սիրել եւ սկսել է զբաղվել նկարչությամբ: Իր նախասիրության շնորհիվ նա մասնակցել է մի շարք դպրոցական եւ մանկա-պատանեկան ցուցահանդեսների:

1976 թվականին ավարտելով Երեւանի պետական գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտը, նա մասնակցել է Լոս Անջելեսում կազմակերպված ցուցահանդեսին: Այնուհետեւ նրա աշխատանքները ցուցադրվել են Չեխոսլովակիայում, Սանկտ Պետերբուրգում, [illegible]:

Սուրեն Խորենյանի վերջին ցուցահանդեսը, որի հովանավորն է «Էլիտա» ֆիրման, իսկ կազմակերպիչը՝ «Արար» թերթի խմբագրությունը եւ «Արար» բարեգործական հրատարակչական համալիրը, բացվեց մայրաքաղաքի «Արվեստ» ցուցասրահում: Այստեղ ներկայացված են նկարչի 35 բնանկարները, դիմանկարները եւ թեմատիկ նատյուրմորտները:

Այցելուները հետաքրքրությամբ են դիտում նկարիչ Սուրեն Խորենյանի «Տաճար», «Աշխարհս մի փանջարա է» թեմատիկ նկարները, «Տարվա եղանակներ» եռանկարը եւ այլ աշխատանքներ:

[illegible]

Խուլիո Իգլեսիասը տուգանվեց

Մարտի առաջին ուրբաթ օրը ձախորդ եղավ իսպանացի հռչակավոր երգիչ Խուլիո Իգլեսիասի համար: Նա ստիպված 300 հազար դոլլար վճարեց, որպեսզի փոխհատուցի արգենտինացի կոմպոզիտոր Լարի Մորենոյին իր պատճառած բարոյական վնասը: Վերջինս իսպանացուն մեղադրել էր այն բանում, որ նա գողացել է դեռ 1987 թ. իր գրած երգի մեղեդին: Խուլիո Իգլեսիասը եւ իր արգենտինացի փաստաբանները երեք տարի ամեն գնով փորձում էին պաշտպանվել այդ մեղադրանքից: Գործը հասավ տեղական գերագույն դատարան, որն ստիպված եղավ ընդունել, որ իսպանացին այնուամենայնիվ փոխ է առել Լարիի երգի մեղեդին, չխնդրելով հեղինակի թույլտվությունը: Գարնան առաջին օրը Արգենտինայում գտնվող Իգլեսիասի մեկ միլիոն դոլլարանոց ռանչոն պետք է աճուրդի հանվեր տուգանքի վճարման համար: Բայց աճուրդից բառացիորեն կես ժամ առաջ Իգլեսիասի փաստաբանները տեղ հասցրին պահանջվող 300 հազար դոլլարը: Ինչ վերաբերում է Լարի Մորենոյին, այդ պահից Խուլիո Իգլեսիասի մերձավորների շրջանում արգելված է արտասանել նրա անունը:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ԱՅԱՔՍ

Ֆիրման ապրիլի 1-ից կազմակերպում է տուրիստական ուղեւորություն

Ե Գ Ի Պ Տ Ո Ս

Հաճելի շրջագայություն, շահավետ առեւտուր

ԿԱՀԻՐԵ- 3 գիշեր, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ- 4 գիշեր — 650 ԱՄՆ դոլարի համարժեքով

ՊՈՐՏ ՍԱԻԴ- 3 գիշեր, ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ- 4 գիշեր — 665 ԱՄՆ դոլարի համարժեքով

ՊՈՒՇԿԻՆԻ 43Ա. 531573-524564

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Շիրակի» ֆուտբոլային համերգը

Տիգրան Գասպարյանը հայր դարձավ

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Սկսվեց Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն խմբի 1995-1996 թթ. առաջնության երկրորդ շրջանը: Ուշադրության կենտրոնում էր Երեւանում տեղի ունեցած «Վանի»-«Շիրակ» հանդիպումը:

«ՎԱՆ»-«ՇԻՐԱԿ» 1-4 (0-2)

0-1, 0-2՝ Հակոբ Արտոյան (13, 27 երկրորդ գոլը 11մ) 0-3, 0-4՝ Արա Ադամյան (55, 57) 1-4՝ Անդրանիկ Հովսեփյան (90):

Զգուշացվեցին Հարություն Վարդանյանը եւ Արսակ Ադամյանը («Շիրակ»):

«ՎԱՆ» - Գարիկ Նաչարյան, Արթուր Արշակյան, Մհեր Գասպարյան, Արմեն Ասատրյան, Ռոբերտ Թամրազյան (Արթուր Ոսկանյան, 56), Հովհաննես Անտոնյան, Արմեն Գուլամիրյան (Գարիկ Մնացականյան, 75), Գագիկ Սիմոնյան, Կարեն Միխաելյան, Անդրանիկ Հովսեփյան, Արմեն Սահակյան (Արամ Սարգսյան, 59):

«ՇԻՐԱԿ» - Արթուր Հովհաննիսյան, Ֆելիքս Խոջոյան, Հակոբ Արտոյան, Հարություն Վարդանյան, Արսակ Ադամյան, Սամվել Նիկոլյան (Մարտիրոսյան, 56), Արթուր Պետրոսյան, Հովհաննես Թահմազյան (Արամ Թոմասյանը, 70), Կոլյա Եփրանոսյան (Արարատ Հարությունյան, 60), Արա Ադամյան, Արսեն Բեռնեցյան:

Մեր հանրապետության ֆուտբոլային լավագույն մարզիչներից մեկը՝ Վարուժան Սուքիասյանը, ստանձնելով «Վանի» ղեկը կարճ ժամանակում աչքի է ընկել: Իսկ «Շիրակն» էլ ավանդաբար մեր ուժեղագույն թիմերից մեկն է եւ, համառորեն հասնելով երկրորդ տեղում, իր առխոսության համանիկյան ոտքերով է չեմպիոնական կոչման համար, եւ քանի որ առաջին շրջանից հետո 4 միավորով զիջում է միանձնյա առաջատարին՝ Երեւանի «Փյունիկին», ուստի այդ պահը պետք է կորցնել ... արագ, երբ գոլային ... մարզիչ Անդրանիկ Ադամյանի հետ, նա դժգոհեց, որ նախապատրաստական շրջանում թիմը գրեթե բաց խաղալու դարձ չի եկել եւ խաղային դրակտիկան քիչ է: Սակայն հանդիպման սկզբնական րոպեները այլ տպավորություն ստեղծեցին: Շիրակցիները մեծ ուժերով տիրապետում էին մրցակցի դարպասը: Այնտեղ եւ կրակոտ գրոհները հաջորդում էին իրար: Գյումրեցիների մոտ ամեն ինչ ստացվում էր: Ֆուտբոլիստներն իրար հասկանում էին կես խոսքից: Առանց գնդակի տեղաշարժերը, ժամանակակից ֆուտբոլին հատուկ կուռ խաղաոճը, գնդակի համար խմբակային պայքարը, անընդհատ նախաձեռնությունը դեպի մրցակցի դարպասը, մեկ հպումով փոխանցումները, կոմբինացիոն խաղը եւ տարբեր ուղղություններով ու մեծ ուժերով գրոհները անակնկալի էին բերել «Վանի» ֆուտբոլիստներին: Անկեղծորեն ասած հանրապետության առաջնություններում վաղուց նման գեղեցիկ եւ «մտածված» խաղ, ինչպիսին ցուցադրեց «Շիրակը», չէի տեսել եւ այն էլ մրցաշրջանի մեկնարկում: Թիմի խաղացողներից շատերն արդեն միջազգային հանդիպումների զգալի փորձ ունեն եւ դա դարձյալ երեւում էր: Հանդիպման հերոս կարելի է համարել Արա Ադամյանին: Բարձրահասակ եւ ագրեսիվ շարժումներով այդ հարձակվողն անընդհատ լարվածության մեջ էր պահում «Վանի» պաշտպաններին: 13-րդ րոպեին նա հմտորեն ձերբազատվելով հետապնդող երկու պաշտպաններից, գնդակը հասցրեց դարպասապահի դեմ մեն-մենակ հայտնված Հովհաննես Թահմազյանին: «Վանի» դարպասապահ Գարիկ Նաչարյանն ստիպված էր խախտել կանոնները: 11-մետրանոցն անվրեպ իրացրեց ավագ պաշտպան Հակոբ Արտոյանը: 27-րդ րոպեին Սամվել Նիկոլյանը ձախից ներխուժեց տուգանային հրապարակ եւ դարձյալ դարպասապահը խախտեց կանոնները: Նույն Արտոյանը 11-մետրանոցով հաշիվը դարձրեց 2-0: Երկրորդ գոլ խփելու հերթը հասավ Արա Ադամյանին, որը երկու րոպեի ընթացքում երկու անգամ գրավեց «Վանի» դարպասը, դառնալով մեկը մյուսից գեղեցիկ գոլերի հեղինակ: Դրանք արդեն անհատական բարձր վարպետության արդյունք էին: Հանդիպման վերջին րոպեին «Վանի» փորձառու խաղացողներից մեկը՝ Անդրանիկ Հովսեփյանը, կարողացավ միայն «բրդել» խաղի հաշիվը: Արա Ադամյանն առաջնությունում իր խփած գնդակների թիվը հասցրեց 16-ի եւ, շրջանցելով Երեւանի «Երեւանից» Տիգրան Եսայանին, սկսեց գլխավորել ռմբարկուների ցուցակը: Հավանական է, որ մոտ ապագայում Արա Ադամյանն անդրադառնա կհրավիրվի Հայաստանի ազգային հավաքականում: Նա կարող է շատ օգտակար լինել մեր գլխավոր թիմին:

Շիրակցիները ողջունում են

«Ագնավոռը» Երեւանի «Արարատին» պետք է ընդուներ Նոյեմբերյանում, սակայն տեղի մարզադաշտը, ուշադրվելով է մեկ խաղով, Արարատի «Ցեմենտի» հետ գավաթի խաղարկության 1/8 եզրափակչի պատասխան խաղում տեղի ունեցած անկարգությունների պատճառով: «Ագնավորն» ու «Արարատը» մրցեցին Արմավիրի «Հոբելյանական» մարզադաշտում: Ընդ որում «Ագնավորը» մեկ ժամ ուշացումով ներկայացավ խաղին: «Արարատը» համբերատար սպասում էր մրցակցին, լավ գիտակցելով, որ շրջանների թիմերը, գաղտնիք չէ, տեղի իշխանությունների կողմից հիմնականում աջակցություն չեն ստանում եւ նույնիսկ փոխադրամիջոցներ չունեն: «Արարատն» ուներ բացահայտ առավելություն, սակայն հաղթեց 3-1 հաշվով հաշվով: Երկրորդ գոլի հեղինակ դարձավ Արթուր Քոչարյանը, որը առաջինը խփեց 57-րդ վայրկյանին: Այնհետեւ ընկալվել նաեւ Հակոբ Տեր-Պետրոսյանը (43): Այդ հաղթանակը նվեր էր «Արարատի» նոր ավագ Տիգրան Գասպարյանին, որն մարտի 8-ին հայր է դարձել: Հավանական է, որ այդ օրը ծնված տղաներ դժվար են ծնվում

Երկրորդ շրջանի առաջին խաղ տարում գրանցվեց առաջին անակնկալը: Առաջին շրջանի հետոններից մեկը Երեւանի «Երեւանը», որը «Շիրակի» հետ բաժանում էր 2-3-րդ տեղերն, անսպասելիորեն զիջեց Երեւանի ՀՄՄ-ին եւ, կարելի է ասել, գործնականում դուրս մնաց չեմպիոնության համար պայքարից:

Այսօր առաջնության միանձնյա առաջատար Երեւանի «Փյունիկը» Կապանում մրցելու է «Ղարաբաղի» հետ: Կհանդիպեն նաեւ «Արագած»-«Զանգեզուր» եւ «Ցեմենտ»-«Կոտայք» թիմերը:

Առաջնության աղյուսակը մարտի 12-ի դրությամբ

		Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1.	Փյունիկ	11	9	2	0	36-9	29
2.	Շիրակ	12	9	1	2	31-15	28
3.	Երեւան	12	8	1	3	25-11	25
4.	Արարատ	12	7	2	3	36-13	23
5.	Ցեմենտ	11	6	2	3	28-14	20
6.	Կոտայք	11	5	2	4	20-16	17
7.	Ղարաբաղ	11	3	3	5	10-14	12
8.	ՀՄՄ	12	3	2	7	18-29	11
9.	Վան	12	3	2	7	15-29	11
10.	Արագած	11	3	2	6	22-38	11
11.	Զանգեզուր	11	2	1	8	12-33	7
12.	Ագնավոր	12	0	2	10	11-43	2

ՑԱՏԿԵՐ

Հայ ցատկորդները նորից ասպարեզ են գալիս

Երկար տարիներ ցատկերի հայկական դպրոցը միութենական եւ միջազգային մրցասպարեզներում մեծ համբավ ուներ: Շնորհիվ Սերժ Քոչարյանի, Դավիթ Համբարձումյանի, Միրվարդ Էմիրզյանի, Արմեն Ջավադյանի եւ ուրիշների լավ ավանդույթ էր ստեղծվել: Բավական է ասել, որ չհաղթված Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսն ու օլիմպիական բրոնզե մեդալը Դավիթ Համբարձումյանը 11 անգամ նվաճել է ԽՍՀՄ չեմպիոնի կոչումը, իսկ Միրվարդ Էմիրզյանը դարձել է մոսկովյան օլիմպիադայի փոխչեմպիոն: Բայց դրանք արդեն պատմություն են:

Վերջին տարիների տնտեսական ծանր պայմանների պատճառով, ցատկերը որպես մարզաձեւ գրեթե դուրս էր մղվել մեզանում: Ուրախալի է, որ այս գեղեցիկ ու գրավիչ մարզաձեւում նոր ծիծեռնակներ են հայտնվում: Ներկայիս սերնդի հայ ցատկորդները Սանկտ-Պետերբուրգում մասնակցեցին «Գարնանային ծիծեռնակներ» միջազգային ավանդական 5-րդ մրցաշարին: Հայաստանի հավաքականի առաջատար, սպորտի վարպետ Հովհաննես Ավքանդիլյանը, աշտարակացատկում կարողացավ մտնել եզրափակիչ, սակայն բավարարվեց 10-րդ տեղով: Եզրափակիչ մտավ նաեւ Արամ Գյուլբուդաղյանը, որը երեք մետր ոստնակացատկերում գրավեց 11-րդ տեղը: Նա, մինչ այդ, մարզվում էր ԱՄՆ-ում: Հաշվի առնելով որոշ հանգամանքներ, մեր ցատկորդների ելույթները պետք է բավարար համարել: Մրցումներին Հայաստանից մասնակցում էր նաեւ Փառանձեմ Զաքարյանը, որը, սակայն չկարողացավ մտնել եզրափակիչ: Արամ Գյուլբուդաղյանն ու Հովհաննես Ավքանդիլյանը Մոսկվայում կանցկացնեն ուսումնամարզական հավաք եւ կնախապատրաստվեն Գերմանիայում կայանալիք Եվրոպայի գավաթի խաղարկությանը:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Մոսկվայի «Սպարտակը» առաջնությունն սկսեց պարտությամբ

Ռուսաստանի եռակի չեմպիոն Մոսկվայի «Սպարտակը» Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարում հանդես գալու պատճառով երկրորդ տուրից ներգրավվեց իր երկրի առաջնությանը: Կալինինգրադում «Սպարտակը» 0-1 հաշվով զիջեց բարձրագույն խմբի նորեկին՝ տեղի «Բալթիկային»:

Ռուսաստանի փոխչեմպիոն Մոսկվայի «Լոկոմոտիվը» երկրորդ հանդիպումն էլ անցկացրեց սեփական հարկի տակ, եւ դարձյալ ունենալով բացահայտ առավելություն, չկարողացավ հասնել հաղթանակի Նիժնի Նովգորոդի «Լոկոմոտիվի» հետ հանդիպումն էլ ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 0-0: Սա կայն, պետք է նշել, որ Հայաստանի հավաքականի անդամ Սարգիս Հովհաննիսյանը վատ հանդես չեկավ այդ խաղում:

Առաջնությունը հաջող սկսեց Ռուսաստանի չեմպիոն Վլադիկավկազի «Սպարտակ-Ալանիան», որը երկրորդ անընդմեջ հաղթանակը տարավ եւ 6 միավորով սկսեց գլխավորել մրցաշարային աղյուսակը:

Բազմաչնորհ եւ բազմազբաղ Ալեսանդրո Կոստակուրտան

«Միլան» թիմի հանրահայտ պաշտպան Ալեսանդրո Կոստակուրտան բազմաշնորհ է: Նա ունի օսար լեզուների վկայական, ուսանում է միջազգային ֆինանսների բաժնում, մի փոքրիկ Խաղաքում Խաղաքապետարանի խորհրդի անդամ է եւ մի ռադիոկայանի ներկայացուցիչ:

Եվրագավաթները հունգարների մասնակցությամբ

Հունգարական «Սեգեդ» ջրագնդակի ակումբը, որը հաղթեց «Մարսելին» LEN-ի կիսաեզրափակիչում, եզրափակիչում հանդիպելու է Իտալիայի «Պեսկարա» թիմի հետ: Հունգարիայի «Ույպեշտը» եւ Չազրեթի (Խորվաթիա) «Մլադոստը» կմրցեն Չեմպիոնների գավաթի եզրափակիչում, իսկ Բուդապեշտի VSC-ը եւ Իտալիայի «Ռոման»՝ գավաթակիրների գավաթի եզրափակիչում:

Շտեֆի Գրաֆը՝ Ինդիան Ուելսում

Ոտքի վնասվածք ստանալուց հետո, Նյու Յորքում նոյեմբերին տեղի ունեցած «Մաստերս» մրցաշարին չմասնակցած Շտեֆի Գրաֆը կմասնակցանցի իր մեծ վերադարձը «Ինդիան Ուելսի» մրցաշարում, որը մեկնարկել է երեկ: Նրա մրցակիցներն են Մոնիկա Սելեշը, որի հետ կիսում է առաջին տեղն աշխարհում, Կոնչիտա Մարտինեսը, Գաբրիելա Սաբատինին, Անկե Հուբերը, Մերի Ջո Ֆեր նանդեսը, Չանդա Ռուբինը:

Ա. Մ.

MEDECINS SANS FRONTIERES

POST OPENING IN MSF-BELGIUM

TITLE OF POST:	Medical Technician
JOB DESCRIPTION:	. Maintanance of Medical Instruments . Repartion of Medical Instruments
LANGUAGE KNOWLEDGE:	Armenian, Russian The knowledge of English or Greek is desireable
LOCATION:	Noyemberian
APPLICATION DEADLINE:	Friday, March 15

Application should be submited by the following address 8a Raffi St., Yerevan, phone: 565308

ԴԱՏԱՀԱՐ

Հրաշքով մահից փրկվեցին

ԱՐԳԻՇՏԻ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Վալլանա, Ֆրանսիա

Սիերա Նեւադայում տեղի ունեցած լեռնադահուկային սպորտի աշխարհի գավաթի խաղարկության ժամանակ ռուսաստանցի Տատյանա Լեբեդեւան տարօրինակ պայմաններում վթարի ենթարկվելով, հրաշքով մահից փրկվեց: Երբ կանանց թիմերը մարզվում էին, Լեբեդեւան փորձնական վայրէջք էր կատարում: Անսպասելիորեն նրա ճանապարհին հայտնվեցին դահուկավազքի միջազգային ֆեդերացիայի երկու անդամներ: Լեբեդեւան կորցնելով հավասարակշռությունը հարվածեց գերմանացի Հարալդ Շոնեն արին՝ դահուկորդներ Սահրե եղբայրների, նախկին մարզչին, որն այժմ բնակվում է ԱՄՆ-ում: Հարվածելուց առաջ Լեբեդեւան կարողացել էր հրաշքով ուղղությունը փոխել այնպես, որ նրա միայն աջ ոտքի դահուկն էր դիպչել Շոհեն-

սարի ձախ ոտքին: Հարվածն այնքան ուժեղ էր, որ ջարդված դահուկներն օդ բարձրացան: Լեբեդեւան տիտղոսից ... գրում էր: Շտապ օգնության եկան ուղղաթիռները: Նրան դահուկորդուհու ոտքն էր ջարդվել: Միջազգային ֆեդերացիայի (FIS) պաշտոնյան նույնպես տառապում էր ոտքերի մի քանի կոտրվածքներից: «FIS-ը լիովին ընդունում ցից մեկը Լեբեդեւային հասցրեց Գրենոբլի հիվանդանոց: Ռուսաստանցի 22 ամյա է այս վթարի պատասխանատվությունը, որի պատճառը դարձան մեր պաշտոնյաները», հայտարարեց միջազգային ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Ջանֆրանկո Կասպերը: Երբ մարզադաշտի դեկավարներից մեկը իր հետախոսով հրահանգ էր տվել, որ մրցումները ավարտվել են, FIS-ի երկու պաշտոնյաները, ըստ երեւույթին, կարծում էին, որ մրցապարեզում որեւէ մարզիկ չի կարող լինել եւ հանգիստ կտրում անցնում էին մրցուղին, երբ Լեբեդեւան 100 կմ/ժ արագությամբ սլացավ իրենց վրա: «Աստծո շնորհիվ մահ չեղավ, քանի որ Լեբեդեւան կարողացավ վերջին վայրկյանին վազքի ուղղությունը մի ինչ փոխել», ասաց Ռուսաստանի պատվիրակության ղեկավար Լեոնիդ Պիսագաեւը:

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Յուրաքանչյուր «հաֆ»-ից հետո Ղրիմն ինչ-որ բանից զրկվել է

Ղրիմում իրավիճակը նորից է սրվել։ Կիրակի օրը Ղրիմի խորհրդարանի արտահերթ նիստ է տեղի ունեցել, որի օրակարգում ընդամենը մի հարց էր դրված. «Ուկրաինայի եւ Ղրիմի միջեւ ստեղծված քաղաքական իրավական իրավիճակի մասին՝ կապված Ուկրաինայի սահմանադրության վերջին նախագծի հրապարակման հետ»։ Նստաշրջանում թերակղզու առաջիկա կարգավիճակն է քննարկվել։ Ղրիմն այժմ Ուկրաինայի կազմում սեփական սահմանադրություն ունեցող հանրապետություն է համարվում։ Սակայն անցյալ շաբաթ հրապարակված Ուկրաինայի նոր սահմանադրության նախագծում, որն այս տարվա վերջում պետք է հաստատվի, Ղրիմին այդպիսի կարգավիճակ այլեւս չի վերապահվում։ Ըստ այդ նախագծի, հանրապետությունը սոսկ «Ղրիմի ինքնավարություն» է դառնալու, եւ սահմանադրության փոխարեն կանոնադրության նման մի բան է ստանալու։ Թե դա ինչ է, ոչ ոք չի հասկացել, այդ պատճառով էլ պատգամավորները Կիեւին Ղրիմի կարգավիճակը գավառի կարգավիճակի իջեցնելու մեջ են մեղադրել։ Ղրիմի օրենսդիրների համար դա առավել վիրավորական է, քանի որ նոյեմբերի 1-ին ընդունված Ղրիմի սահմանադրությունը ստեղծելիս նրանք ոչ միայն Ուկրաինայի Գերագույն խորհրդի բոլոր առաջարկներն ու դիտողությունները, այլ նաեւ ԵԱՀԿ-ի հանձնարարականներն են հաշվի առել։ Բացի այդ, Ղրիմի միջազգային-իրավական կարգավիճակն Ուկրաինան Եվրախորհուրդ ընդունելու ժամանակ է այլեւս իսկ հաստատվել։ Այդ պատճառով էլ որոշ պատգամավորներ առաջարկել են վերացնել Ղրիմի կարգավիճակի մասին անցկացնելու սահմանափակումն ու անմիջապես հանրաքվեի անցկացման օր նշանակել։ Սակայն մեծամասնությունը կարծես պատգամավոր Զիրյանովի կարծիքին է համամիտ եղել. «Մենք փոքրիկ շնիկի ենք նման՝ հաչում ենք, կարծելով, թե մեզնից ինչ-որ բան ենք ներկայացնում։ Սակայն մեր ամեն «հաֆ»-ից հետո ինչ-որ բանից զրկվել ենք՝ նախագահից, սահմանադրությունից, կառավարությունից, ուժային գերատեսչություններից։ Մի «հաֆ» էլ եւ հանրապետություն էլ չի լինի։ Ուկրաինայի նախագահի ներկայացուցիչ Դմիտրի Ստեպանյուկն էլ է Ղրիմի պատգամավորներին նախազգուշացրել, որ ծայրահեղական որոշումներ չընդունեն։ Սակայն ինքն էլ հենց տուժել է։ Ղրիմի Գերագույն խորհրդի նստաշրջանն առանձին ընդունված որոշման մեջ Ուկրաինայի նախագահին առաջարկել է վերացնել իր ներկայացուցչությունը հանրապետությունում։ Գերագույն խորհուրդը նախագահ Կուչմային հղած ուղերձի մեջ պահանջել է Ղրիմի իրավունքների խախտումն ու արձանագրել, որ Ուկրաինայի սահմանադրության նախագիծը հակասում է հանրապետության ինքնավարությունը վերականգնած 91 թվականի հունվարի 20-ի համաժողովրդական հանրաքվեի որոշմանը։ Գերագույն խորհուրդը հայտարարել է, որ եթե շարունակվի անտեսվել Ղրիմի բնակիչների կամքի արտահայտությունը, ապա Ղրիմի Հանրապետության սահմանադրությունը կընդունվի հանրաքվեի միջոցով։ Ուկրաինայի իշխանությունները ուշադիր հետեւում են իրավիճակի զարգացմանն ու երկյուղում են, որ Ղրիմի հարցը Ռուսաստանի նախագահական ընտրություններում թեժ հարց կարող է դառնալ։ Մոտ օրերս վիճաքանությունը կշարունակվի Հաագայում, որտեղ ղրիմ-ուկրաինական հարաբերությունների քննարկման համար նախատեսված ԵԱՀԿ-ի կողմից կազմակերպված «կլոր սեղան» պետք է տեղի ունենա։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Ինչո՞ւ եւ ինչպե՞ս ներդրումներ կատարել Հայաստանում»

Միջազգային կոնֆերանս Երեւանում մայիսի 8-10-ը

Նախատեսված որեւէ միջոցառման մասին միայն վերջին պահին ծրագիր կամ հրավեր ներկայացնելու մեր շատ հիմնարկ-ձեռնարկությունների, մշակութային օջախների եւ այլազան կազմակերպությունների հիվանդագին սովորությանը հակառակ, ճշտելով եւ ամենայն բծախնդրությամբ պատրաստված, հարուստ մանրամասնություններ պարունակող, գունավոր տպագրությամբ եւ պատշաճ ժամանակին խմբագրություն հասած ծրագիր-ազդագիրը տեղեկացնում է, որ առաջիկա մայիսի 8-ին, 9-ին եւ 10-ին Երեւանում անց է կացվելու «Ինչո՞ւ եւ ինչպե՞ս ներդրումներ կատարել Հայաստանում» ընդհանուր կարգախոսով միջազգային առաջին կոնֆերանսը, որի կազմակերպիչն է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը Հայ գործարարների ֆորումի համագործակցությամբ եւ Համաշխարհային բանկի ու UNDP-ի (ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագիր) աջակցությամբ։ Կոնֆերանսի համակարգողն ու հովանավորն է «ուղեղների» առաջավոր «բանկերից» Ադամ Սմիթ ինստիտուտը, որին ֆորումը դիմել է որպես միջազգային ասպարեզում տնտեսական բարեփոխումների, շուկայական հարաբերությունների եւ գործարար մրցակցությունների հաստատման բնագավառում աչքի ընկնող հաստատության։

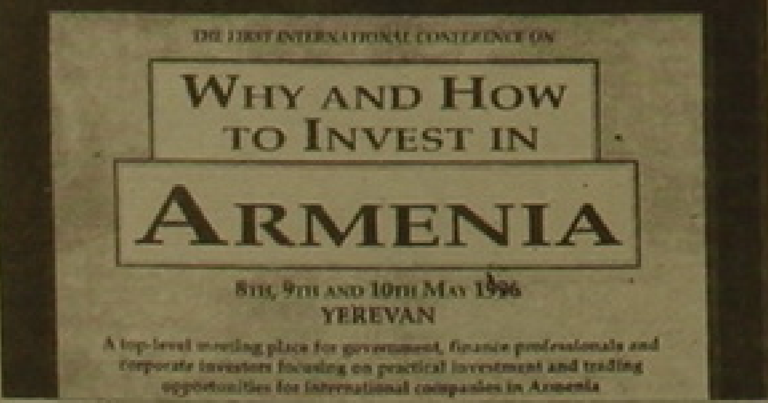

Ըստ ծրագիր-ազդագրի, մայիսի 8-ին, առավոտյան արձանագրությունից եւ Հայաստանի տնտեսության գլխավոր հատվածների, համապատասխան նախարարությունների ներկայացուցիչների հետ գործնական կարճ հանդիպումներից հետո երեկոյան, կոնֆերանսի հանդիսավոր բացմանը նվիրված ընդունելություն կտա Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը։

Մայիսի 9-ի նիստը կնախագահեն ԱՊՀ, Եվրամիության եւ միջազգային տնտեսական կազմակերպությունների գծով նախարար Գագիկ Շահբազյանն ու Հայ գործարարների ֆորումի նախագահ Վահե Նուզմասարյանը։ Բացման խոսքով հանդես կգա ՀՀ նախագահը, որից հետո «Հայաստանը գլոբալ առեւտրի եւ ֆինանսների գործընկեր» ընդարձակ թեմայով ելույթ կունենա վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը։ Այդ երեք նիստերի ընթացքում կքննարկվեն հանրապետության քաղաքական եւ տնտեսական իրավիճակը ընդհանուր առմամբ, եւ մասնավորապես ներդրումների նպաստավոր միջավայրի (օրենսդրական եւ հարկային) ստեղծումն ու սեփականաշնորհման հեռանկարները։ Զեկուցումներով հանդես կգան ՀՀ էկոնոմիկայի նախարար Անդրանիկ Մանուկյանը, ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը, ԱԺ-ի պատգամավոր Արմեն Եղիազարյանը, ՀՀ հարկային տեսչության պետ-նախարար Պավել Սաֆարյանը։

Վերջին օրը՝ մայիսի 10-ի նիստերը նվիրված կլինեն արդյունաբերության, էլեկտրոնիկայի, հաղորդակցության, բանկային համակարգի, ինֆրակառուցվածքային եւ այլ բնագավառներում կոնկրետ ներդրումների, համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման հնարավորությունների քննարկմանը։ Զեկուցումներով հանդես կգան ՀՀ արդյունաբերության նախարար Աշոտ Սաֆարյանը, ՀՀ գյուղատնտեսության եւ պարենի նախարար Աշոտ Ոսկանյանը, էկոնոմիկայի փոխնախարար Արմենակ Դարբինյանը եւ Հայաստանի կենտրոնական բանկի նախագահի տեղակալ Արմեն Դարբինյանը։ Երեկոյան ի պատիվ մասնակիցների, վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի հրավիրած հանդիսավոր ճաշկերույթով կավարտվի կոնֆերանսը։

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
Հատուկ դասընթացների բաժինը

կազմակերպում է

ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ ԲԺԻՇԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Եթե դուք որոշակի տիրապետում եք անգլերեն լեզվին, սակայն դժվարանում եք հաղորդակցվել անգլախոս արտասահմանցիների հետ եւ ցանկանում եք կատարելագործել անգլերենի Ձեր իմացությունը, ապա դիմեք Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Հատուկ դասընթացների բաժին։
Մեզ մոտ կազմակերպվող անգլերեն լեզվի դասընթացները կօգնեն Ձեզ
- կատարելագործել ժամանակակից ամերիկյան անգլերենի ընկալելու ունակությունը
- փորձառությամբ կատարելագործել անգլերենի քերականության Ձեր իմացությունը
- կատարելագործել հաղորդակցման ունակությունը
- վստահորեն խոսել անգլերեն
- հարստացնել անգլերենի բառապաշարը բժշկության բնագավառում

Տարակուսո՞ւմ եք գալ, թե՞ չգալ։ Մենք առաջարկում ենք Ձեզ
- կրթական նյութեր, որոնք կօգնեն Ձեզ աշխատանքում
- հանդիպումներ անգլախոս հյուրերի հետ
- նորագույն ձայնային եւ տեսաժողովրդական սարքավորումներով հաղորդակցում անգլերեն լեզվի նրբությունների։

Օգտագործեք Ձեր անգլերենը կատարելագործելու առիթը

- Գրանցման ժամկետը՝ մարտի 4-22-ը, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում (19-րդ սենյակ)։ Խնդրում ենք ներկայացնել փաստաթուղթ աշխատավայրից կամ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունից։
- Միայն առաջին 90 դիմորդները հնարավորություն կստանան մասնակցելու անգլերենի իմացության գրավոր ստուգմանը, որը կկայանա մարտի 26-ին Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի Մեծ դահլիճում՝ ժամը 15.00-ին։
- Դասընթացները կսկսվեն 1996 թվականի ապրիլի 8-ին եւ կտեւեն 10 շաբաթ՝ շաբաթական 6 ժամ։
- Դասընթացի համար ամսեկան՝ 45 ԱՄՆ դոլարին համարժեք գումար է։

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել՝
Բաղրամյան պող. 40
Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
Հատուկ դասընթացների բաժին, 56 սենյակ, հեռ. 27-16-58

ԱՄՆ դեսպան
ՓԻՏԵՐ ԹՈՄՍԵՆԸ
հրավիրում է

մասնակցելու բարեգործական համերգին, որ կկայանա մարտի 23-ին, ժամը 18-ին, «Արամ Խաչատրյան» սրահում։
Համերգից հետո պարոն եւ տիկին Թոմսենը կազմակերպում են ընդունելություն։
Խնդրվում է ներկայանալ փողկապով։ Համերգի տոմսերի վաճառքից գոյացած գումարը կտրամադրվի Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբին՝ չափազանց անհրաժեշտ նոր գործիքներ գնելու համար։
Շտապեք մասնակցելու այս հաճելի միջոցառմանը։ Տոմսերը սահմանափակ քանակով վաճառվում են ԱՄՆ դեսպանատանը, Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանում, Ամերիկայի հայկական համագումարի գրասենյակում եւ «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահի տոմսարկղում։

ԶԳՈՒՇԱՑԵՔ
դիֆթերիայի
վարակ կա

Այդ վարակից
միակ և ապահով
պաշտպանության միջոցը
ՊԱՏՎԱՍՏՈՒՄՆ Է

Համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի հրամանի
հանրապետության ողջ բնակչությանը
(բոլոր տարիքային խմբերին)
առաջարկվում է պատվաստվել դիֆթերիայի դեմ։
Դիմեք Ձեր տեղամասային պոլիկլինիկաներին
որոնք USAID կազմակերպության աջակցությամբ, ապահովված են
պատվաստանյութով և միանվագ ներարկիչներով։
Ի՞ՆՉՈՒ ՊԱՏՎԱՍՏՎԵԼ ՎԱՂԸ, ԵԹԵ ԿԱՐԵԼԻ Է ԱՅՍՕՐ։

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով։ Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»։

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց ... Պատվեր 6914 ... Տպաքանակը 3000 Ստորագրված է տպագրության 11. 03. 1996 Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@